

บทความวิจัย

เรื่อง การวิเคราะห์การพูดและการใช้ภาษาผิดของ VTUBER ที่ได้รับผลกระทบจากภาษาต่างประเทศใน
ภาษาไทย

โดย

นาย วชิรวิทย์ อ่วมเจริญ

รหัสนักศึกษา 05610966

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของอักษรศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร

ชื่อสารนิพนธ์	การวิเคราะห์การพูดและการใช้ภาษาผิดของ VTUBER ที่ได้รับผลกระทบจากภาษาต่างประเทศในภาษาไทย
ผู้เขียน	นาย วชิรวิทย์ อ่วมเจริญ
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร. สุนทรี โชติดีติก
สาขาวิชา	เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
ปีการศึกษา	2564

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเพื่อศึกษาการใช้ภาษาและสำนวนทางภาษาเมื่อ VTUBER ไทย นำสำนวนการพูดหรือการสื่อสารที่มีที่มาจากต่างประเทศมาใช้และศึกษาความคลาดเคลื่อนของการใช้ภาษา เนื่องจากความแตกต่างทางวัฒนธรรมทางภาษาอย่างคร่าว ๆ ตลอดจนถึงเกิดเปรียบเทียบและจำแนกตัวอย่าง วลี คำ ประโยค ต่าง ๆ ผ่านการเก็บข้อมูลจากการสังเกตและรับชม โดยเก็บข้อมูลจาก VTUBER กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 6 คน บทความนี้จะเน้นตัวบ่งชี้สาเหตุการณืใช้คำผิดจากการเลือกใช้คำ วลี คำ และประโยคของ VTUBER โดยจำแนกออกเป็น 2 กลุ่มได้แก่ การสื่อความผิดจากความยากของตัวภาษา และ การสื่อความผิดจากตัวผู้ใช้ภาษา

ผลการศึกษาพบว่าสาเหตุการใช้ภาษาผิดของ VTUBER ส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากมีความคุ้นเคย ประสบการณ์และความรู้ เกี่ยวกับภาษาที่ 2 มากจนส่งผลกระทบต่อการใช้คำ วลี ประโยคของภาษาที่ 1 ในการถ่ายทอดสาร โดยขึ้นอยู่กับบริบทของสารที่ต้องการจะสื่อความและความแตกต่างของวัฒนธรรมทางการดำเนินชีวิตและภาษาของประเทศญี่ปุ่นและไทย

คำสำคัญ VTUBER การถ่ายโอนทางวัฒนธรรมปฏิบัติศาสตร์ Interlanguage ผู้ส่งสาร

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เรื่องวิเคราะห์การพูดและการใช้ภาษาผิดของ VTUBER ที่ได้รับผลกระทบจากภาษาต่างประเทศในภาษาไทย เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา 450 112 การศึกษาเอกเทศ (Independent Study)

สารนิพนธ์ชิ้นนี้สำเร็จด้วยดีเนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างสูงจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิจัย ดร. สุรินทร์ ไซตติติก คอยกรุณาให้คำปรึกษาชี้แนะแนวทางในการทำวิจัย ปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนสารนิพนธ์เล่มนี้สำเร็จไปได้ด้วยดี ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ และขอบคุณครอบครัวและเพื่อน ๆ ที่คอยให้คำปรึกษาแนะนำสนับสนุนให้กำลังใจซึ่งเป็นแรงผลักดันให้สารนิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ผู้วิจัยหวังว่างานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจ หากมีข้อบกพร่องหรือผิดพลาดประการใดขออภัยมา ณ ที่นี้

วชิรวิทย์ อ่วมเจริญ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค
บทที่ 1	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	11
สมมุติฐานการวิจัย	11
ขอบเขตการวิจัย	11
ประโยชน์ของงานวิจัย	12
วิธีดำเนินงานวิจัย	12
บทที่ ๒ ทบทวนวรรณกรรม	13
แนวความคิดความหมายของการสื่อสาร	13
วัตถุประสงค์ของการสื่อสาร	14
ประเภทของการสื่อสาร	15
ปัญหาและอุปสรรคในการสื่อสาร	16
นิยามของทฤษฎี interlanguage	18
ลักษณะงานวิจัยการเรียนรู้ภาษาที่สอง	21
ทฤษฎีการวิเคราะห์ความผิดพลาดของการใช้กาลในการศึกษา	22
ตัวบ่งชี้บริบท	23

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
นิยามของคำ วลี ประโยค	25
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	26
กลุ่มเป้าหมาย	29
แบบแผนการวิจัย	29
การรวบรวมข้อมูล	29
การวิเคราะห์ข้อมูล	29
บทที่ 4 การเปรียบเทียบการใช้ภาษา	32
การสื่อความผิดจากความยากของตัวภาษา	32
การสื่อความผิดจากตัวผู้ใช้ภาษา	33
บทที่ 5 สรุปและอภิปรายผล	38
ข้อเสนอแนะ	39
ข้อจำกัดในการศึกษา	39
บรรณานุกรม	40
ประวัติผู้วิจัย	42
แบบอินลิชสิทธิ์สารนิพนธ์	43

บทที่ 1

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันธุรกิจหรือสื่อความบันเทิงออนไลน์ได้รับความนิยมขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากวิกฤตการณ์ COVID - 19 ทำให้ผู้คนไม่สามารถเดินทางหรือออกเดินทางจากบ้านได้ สื่อบันเทิงออนไลน์จึงมีบทบาทมากขึ้น รวมไปถึงถึงการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย ที่มีการพัฒนาด้านอินเทอร์เน็ตที่มีความสะดวกรวดเร็วมากขึ้น ธุรกิจหรือสิ่งบันเทิงจึงซบเซาลง ทำให้เกิดธุรกิจใหม่ ๆ ขึ้น ธุรกิจ VTUBER ก็เป็นหนึ่งในนั้น

VTUBER คืออะไร

VTUBER ย่อมาจาก Virtual Youtuber เป็นตัวละครเสมือนที่ทำกิจกรรมคล้าย ๆ ไอดอลหรือสตรีมเมอร์ทั่วไป แต่ตัวละครเสมือนนี้นับว่าเป็นหนึ่งในตัวบุคคลจริง ๆ มีสิทธิต่าง ๆ ในการทำกิจกรรมเท่าเทียมกับมนุษย์ แม้ว่าบางคนอาจจะไม่ได้ใช้มนุษย์ในการพากย์หรือเป็นตัวแสดงก็ตาม และมีสิทธิทางมนุษย์ชนเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป แต่ถึงอย่างนั้นในช่วงแรกที่มีการเปิดตัวหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ นี้ต่างยังไม่ได้รับความนิยมมากนัก เนื่องจากเป็นสิ่งที่แปลกใหม่และมีคนรู้จักค่อนข้างน้อย โดย VTUBER คนแรกซึ่ง VTuber คนแรกที่คาดว่าเริ่มสร้างกระแส VTuber ให้เป็นที่น่าสนใจ คือ Ami Yamato นัก Vlogger ชาวญี่ปุ่นที่อาศัยในประเทศอังกฤษ ได้เปิดตัววิดีโอครั้งแรกในปี 2011 โดยแสดงเป็นตัวละครที่มีโมเดลสามมิติคล้ายการ์ตูน Pixar ที่สามารถขยับร่างกาย และขยับปากตาม Lip-Sync ได้

ช่วงเวลานั้น กระแส VTuber ยังไม่ค่อยเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางสักเท่าไรนัก จนกระทั่งปี 2016 VTuber ในญี่ปุ่นนั้นเป็นปัญญาประดิษฐ์ที่ได้รับการให้เสียงโดยมนุษย์ ชื่อว่า Kizuna AI โดยมีผู้ให้เสียงพากย์ชื่อ Nozomi Kasuga และถูกสร้างขึ้นมาโดยบริษัท Activ8 โดยใช้ชื่อโปรเจกต์ว่า Project A.I. โดยเปิดตัวครั้งแรกในวันที่ 29 พฤษภาคม ปี 2016 และสร้างเสร็จและประกาศว่าสมบูรณ์ในปี 2018 พร้อมกับในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นร้องเพลงหรือโปรโมทโฆษณาต่าง ๆ ในประเทศญี่ปุ่นมาตั้งแต่เปิดตัว แต่ถึงอย่างนั้นก็ยังไม่ได้รับกระแสตอบรับที่ดีจนกระทั่งเปิดตัวคอนเสิร์ตในวันที่ 25 และ 26 มีนาคม ปี 2017 ทำให้ชื่อเสียงโด่งดังขึ้น เนื่องจากหลังจากการประกาศทำโปรเจกต์การโปรโมทและตีตลาดต่าง ๆ นั้นไม่ได้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และหลังจากนั้นธุรกิจด้าน VTUBER จึงเริ่มเข้ามามีบทบาทมากขึ้น และขยายตลาดมากขึ้น

การตีตลาดของ VTUBER

หลังจากที่เห็นโอกาสใหม่ของธุรกิจนี้ หนึ่งในผู้ริเริ่มก่อตั้งบริษัท VTUBER ในญี่ปุ่นที่ปัจจุบันโด่งดังทั้งในประเทศและต่างประเทศคือ Motoaki Tanigo หรือรู้จักกันในชื่อ Yagoo ผู้เป็น CEO แห่งบริษัท Clover ของญี่ปุ่นเล็งเห็นโอกาสที่ธุรกิจนี้จะเติบโตขึ้นได้ จึงได้ทำการก่อตั้งบริษัทตาม Kitsuna A.I. ในวันที่ 13 มิถุนายน ปี 2016 และเปิดตัวไอดอลเสมือนคนแรกของบริษัทชื่อว่า Tokino Sora โดยการเปิดตัวครั้งแรกนั้นมีผู้เข้ามาชมเพียงแค่ 13 คนเท่านั้น แต่หลังจากการโด่งดังขึ้นของ Kitsuna A.I. ที่มากขึ้นจึงทำให้มีผู้สนใจใน VTUBER มากขึ้น จนเป็นกระแสจนถึงปัจจุบัน และในปี 2020 บริษัทสัญชาติไทยชื่อว่า Polygon Official ได้จดทะเบียนและก่อตั้งโปรเจกต์ Polygon ซึ่งเป็นความร่วมมือของ 4 บริษัท KP Comic, SHIN-A SERVICE, Guardian Angel-Ai และ Polygon Official ในการก่อตั้ง VTUBER สัญชาติไทยแห่งแรกของประเทศไทย โดยเปิดตัวครั้งแรกด้วยสมาชิกไอดอลทั้งหมด 5 คน

หลังจากก่อตั้งตามบริษัทญี่ปุ่น VTUBER ก็ได้รับอิทธิพลสำหรับการทำกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งรูปแบบการเอนเตอร์เทนคนดู รูปแบบการพูดคุย การสื่อสารกับคนดูแม้กระทั่งสำนวนที่ใช้พูดคุย แต่สำนวนที่ใช้พูดนั้นได้รับผลกระทบจากญี่ปุ่น สำนวนและคำพูดบางอย่างจึงมีความคลาดเคลื่อนไปจากเดิมเมื่อนำมาแปลเป็นภาษาไทย

ปัญหาเกี่ยวกับการแปลภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาไทย

ในปัจจุบันงานแปลจากภาษาญี่ปุ่นเป็นไทยในประเทศไทยนั้นมีปริมาณเพิ่มขึ้นแต่ในทางกลับกันงานแปลที่ได้รับการศึกษาและวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (contents analysis) โดยศึกษาจากมุมมองด้านภาษาศาสตร์ และมักวิเคราะห์ในแง่ของ “ความเท่าเทียมระหว่างต้นฉบับและบทแปล” (equivalence) และงานวิจัยเกี่ยวกับผลงานแปล (translation work) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการแปลวรรณกรรมและมุ่งเน้นศึกษากลวิธีการแปลโดยงานวิจัยด้านการแปลภาษาญี่ปุ่น-ไทยยังมีค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับการวิจัยด้านการแปลคู่ภาษาอื่น คือเพียง ร้อยละ 2 (Yamamoto, 2010, p.29)

สมเกียรติ เศวตกิจวณิช (2561:43-46) ได้กล่าวถึงปัญหาการแปลเกี่ยวกับโครงสร้างมักเป็นที่กล่าวถึงเสมอในการแปลภาษาต่าง ๆ รวมทั้งในการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยไว้ดังนี้ ดวงตา สุกพล (2541) ได้แบ่งประเด็นปัญหาของการแปลออกเป็น 3 หัวข้อคือ 1) ปัญหาการแปลในระดับวัฒนธรรม 2) ปัญหาการแปลโครงสร้างของภาษาและ 3) ปัญหาการแปลความหมายของคำ

ส่วน วรรณถ วิมลเฉลา (2543) ได้กล่าวถึงสาเหตุของปัญหาการแปลว่าเกิดจาก 1) การขาดความเข้าใจในต้นฉบับ โดยแบ่งเป็นปัญหาจากความไม่เข้าใจความหมายของคำศัพท์และสำนวน ไม่เข้าใจไวยากรณ์และโครงสร้างของประโยค ไม่เข้าใจการเชื่อมโยงความคิดระหว่างประโยค และปัญหาอันเกิดจากการขาดความรู้รอบตัวและภูมิหลังในเรื่องที่อ่าน และ 2) แปลให้เป็นสำนวนที่ดีไม่ได้

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการแปลของผู้เรียนภาษาต่างประเทศเป็นจำนวนมาก เช่น สุพรรณิ ปิ่นมณี (2555) แบ่งประเภทของปัญหาการแปลออกเป็นหลากหลายประเภท และมีการกล่าวถึงปัญหาในกลุ่มไวยากรณ์และโครงสร้างเช่น ปัญหาเกี่ยวกับคำแสดงกาล ส่วนขยายและอนุประโยค วาจก ฯลฯ

ในแง่ขององค์ความรู้ส่วนใหญ่ในตัวบุคคลนั้น พรชัย พรวิริยะกิจ และวรินทร์ แดนดี (2558, น.17) สรุปว่านักศึกษาชาวไทยขาดความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างและไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ จึงพบการใช้ผิดเกี่ยวกับสำนวนเช่น สำนวนแสดงกาล สำนวนกรรมวาจก ฯลฯ โดยมักพบการแปลประโยคเช่น “It’s said that man are from Jupiter.” ว่า “มันถูกกล่าวว่าผู้ชายมาจากดาวจูปีเตอร์” “มันได้รับการพูดว่าผู้ชายคนนั้นมาจากดาวจูปีเตอร์” ซึ่งไม่ถูกต้อง

สุพรรณิ อาศัยราช, ทัศนีย์ จันตียะ, และจิราภรณ์ กาแก้ว (2560) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการแปลบทความทางการศึกษาจากภาษาอังกฤษเป็นไทยและทำการสัมภาษณ์ผู้แปลพบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุดคือการขาดความรู้ทางด้านโครงสร้างและไวยากรณ์เช่น การไม่เข้าใจความหมายเนื่องจากประโยคมีความยาว มีส่วนขยายหลายส่วนซ้อนกัน เป็นต้น

ในการแปลจากภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาอื่น มักพบปัญหาที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างประโยคเช่นเดียวกัน ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของ Yutani(2002) และ Imai(2009) ซึ่งศึกษาปัญหาการแปลจากภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาเกาหลี แม้เป็นที่ทราบกันดีว่าภาษาญี่ปุ่นและภาษาเกาหลีมีลักษณะคล้ายคลึงกันมาก แต่กลับพบปัญหาการแปลผิดไม่น้อย โดย Yutani ศึกษาปัญหาการแปลผิดในนิยายภาษาญี่ปุ่นแปลเป็นภาษาเกาหลีเรื่อง 『毎日が日曜日』 ผลการวิเคราะห์พบการแปลผิดดังต่อไปนี้

1. คำศัพท์ โดยแบ่งตามชนิดของคำคือ คำนาม คำกริยา คุณศัพท์ คำวิเศษณ์ ฯลฯ
2. สำนวน (idiom)
3. ไวยากรณ์ซึ่งแบ่งเป็น 3 หัวข้อคือ
 - 3.1 การตีความเกี่ยวกับ “ผู้กระทำ” ของคำกริยาภายในประโยคผิดพลาด เช่นประโยค

「いつかは適応して行くであろうと、そっと見守るばかりだが、和代にいわせれば、父親としての責任放棄。」

อันที่จริง 和代 เป็นคนพูด แต่กลับแปลเป็น “พูดกับ 和代”

3.2 การตีความความหมายไม่ถูกต้องตามบริบท เช่น การแปล あなた ซึ่งหมายถึงผู้พูดกำลังพูดกับสามี แต่กลับแปลเป็นชื่อของลูกหรือการแปลประโยค

「毎日が日曜日とは、十文字も、いいこというな。」

ซึ่งหมายถึง “คำพูดที่ว่า ‘ทุกวันเป็นวันอาทิตย์’ ของจุมจินั้น จุมจิพูดจากมคาย (เป็นคำพูดที่ดี) นะ” แต่กลับแปลเป็น “จุมจิพูดว่า ‘ถ้าทุกวันเป็นวันอาทิตย์ก็ดีสิ (น่าเสียดายจัง)’”

รวมทั้งการแปลประโยค 「おれのもくろみは、成功したよ。すっかり、環境がわるくなってきたからな。今年うちの定年退職者は、百二人。その中、いったい、何割が再就職できるだろう。」

ซึ่งหมายถึง “แผนของฉันสำเร็จ เพราะสภาพแวดล้อมเลวร้ายลง...” โดยในต้นฉบับเป็นการอธิบาย เหตุผลที่ผู้พูดกระทำสำเร็จ แต่ผู้แปลกลับแปลเป็นเหตุผลที่จำนวนผู้ออกจากงานเพราะเกษียณอายุมีจำนวน 102 คน เป็นต้น

3.3 การตีความสำนวนแสดงเงื่อนไข เช่น ~と ผิดพลาด กล่าวคือ ~と ในภาษาญี่ปุ่นอาจแสดง เงื่อนไขที่เป็นการสมมติ (假定条件) และเงื่อนไขเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว(既定条件) แต่ผู้ แปลตีความความหมายผิดพลาด เช่น ประโยค

「東京を思い、京都を思うと、沖は永遠にひかり号にのり続 けていたい気がした。」

ซึ่ง ~と ในที่นี้แสดงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว แต่ผู้แปลเข้าใจว่าเป็นการสมมติ.

การตีความรูปผันของคำกริยาผิด เช่น ประโยค

「前社長と親しく向かい合うことで、思いがけぬ新しい道が ひらけそうな気もしてくる。」

อันที่จริง **思いがけぬ** ขยายคำนามคือ **新しい道** แต่กลับแปลเป็น “ไม่คาดคิดว่าจะได้ พุดคุยกับอดีตประธานบริษัทอย่างใกล้ชิดสนิทสนม”

ส่วน Imai(2009) ศึกษาปัญหาการแปลผิดในหนังสือแนวชีวประวัติภาษาญี่ปุ่นที่แปลเป็นภาษาไทย เรื่อง 『**五体不満足完全版**』 ผลการวิเคราะห์แบ่งเป็น 3 หัวข้อได้แก่

1) คำศัพท์ เช่น แปลผิดเนื่องจากความไม่รอบคอบของผู้แปล และการแปลคำที่มีหลายความหมาย ผิดพลาด ฯลฯ

2) การแปลคำประสมหรือสำนวนผิด

3) ไวยากรณ์โดยแบ่งออกเป็นกรณีเกี่ยวกับ “ผู้กระทำ” ของคำกริยาภายในประโยคผิดพลาดโดยพบทั้งกรณีที่มีการระบุและไม่ระบุผู้กระทำ และการตีความความหมายไม่ถูกต้องตามบริบท ซึ่งมีรายละเอียดคล้ายคลึงกับ Yutani (2002) ที่ได้กล่าวไปแล้วจึงขอไม่อธิบายรายละเอียดในที่นี้ปัญหาการแปลด้านโครงสร้างจากที่กล่าวมาข้างต้นล้วนเกิดจากการไม่เข้าใจความหมายของโครงสร้างประโยคของต้นฉบับภาษาญี่ปุ่น ซึ่งนอกจากภาษาเกาหลีแล้ว ในการแปลจากภาษาอื่นๆ ก็พบปัญหาคล้ายคลึงกัน เช่น คณะกรรมการข้อมูลเฉพาะด้าน กลุ่มวิจัยปัญหาทรัพย์สินทางปัญญา ประเทศจีน (Chuugoku IPG kanri, & Jouhou senmon iinkai, 2017) ได้อธิบายปัญหาการแปลจากภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาจีน โดยมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างประโยคภาษาญี่ปุ่น เช่น สำนวนขยายคำนามหรือภาคแสดงในภาษาญี่ปุ่นมีความซับซ้อนประโยคยาวทำให้ยากต่อการทำความเข้าใจ ประโยคไม่ระบุผู้กระทำแน่ชัด ฯลฯ นอกจากนี้ แม้แต่ในการแปลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งแม้ปัจจุบันจะมีการพัฒนาจนสามารถแปลคำศัพท์ได้อย่างมีประสิทธิภาพในระดับหนึ่ง แต่ก็ยังพบว่าอัตราการแปลผิดจะเพิ่มสูงขึ้นมาก หากโครงสร้างประโยคมีความยาวหรือซับซ้อนมากขึ้น (Ohara, 2001, p.5)

ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษา

ในปัจจุบันนี้นักวิจัยที่เกี่ยวกับกลวิธีในการแปลไม่ว่าจะเกี่ยวกับสำนวนการแปลหรือการศึกษาทางด้านวัฒนธรรมญี่ปุ่นในประเทศไทยนั้นยังคงมีจำนวนไม่มากเมื่อเทียบกับต่างประเทศ โดยเฉพาะการแปลที่เน้นสำนวนที่มาจากทางด้านวัฒนธรรม โดยการแปลข้ามภาษานั้น ผู้แปลจำเป็นต้องเข้าใจตัวธรรมชาติของภาษาและเกิดการเรียนรู้ในแบบของตัวเองเสียก่อน เรียกว่าอันตรภาษา (interlanguage) ซึ่งเป็นคำที่เซลลิงเกอร์ (Selinker) สร้างขึ้นมาเพื่อเรียกและอธิบายการเรียนรู้ภาษาที่สองของผู้เรียนภาษาระหว่างเรียนภาษาใหม่เป็นกระบวนการที่สมองใช้คำความเข้าใจและเรียนรู้ให้ตรงกับภาษาแม่ ดังนั้นอันตรภาษาของระบบภาษาศาสตร์ในแต่ละบุคคลจึงมีความแตกต่างกันและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว

โดย ณัฐกานต์ สุขชื่น (2559:11-14) ได้อ้างอิงถึงทฤษฎีอันตรภาษาไว้ว่า เซลิงเกอร์ (Ellis, 1997: 33-34) ให้ลักษณะของอันตรภาษาไว้ดังต่อไปนี้

- 1) ผู้เรียนสร้างระบบ กฎเกณฑ์ของภาษาจากความเข้าใจว่าเป็นกฎเกณฑ์ของภาษาใหม่ที่เรียน
- 2) ไวยากรณ์ที่ผู้เรียนสร้างขึ้นนี้เป็นไวยากรณ์ที่ได้มาจากการรับข้อมูล (input) และมาจากกระบวนการเรียนรู้ภายใน อันได้แก่ การละเว้น (Omission) การสรุปกฎเกณฑ์ที่เกินความพอดี (Overgeneralization) และการถ่ายโอนข้อผิดพลาด (transfer errors)
- 3) กฎไวยากรณ์ที่ผู้เรียนสร้างขึ้นในระหว่างกระบวนการเรียนรู้ภาษาใหม่นี้เรียกว่าไวยากรณ์ในสมอง (Mental grammar) หรืออंतरภาษา (interlanguage) เป็นกฎไวยากรณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงเป็นระยะ ๆ โดยอาจมีการเพิ่มหรือลดกฎเกณฑ์บางส่วน หรือมีการเรียบเรียงใหม่ทั้งระบบ
- 4) เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมียุทธวิธีในการเรียนที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้นยุทธวิธีในการพัฒนาอंतरภาษาจึงมีความหลากหลายโดยศึกษาจากข้อผิดพลาดของผู้เรียนที่เกิดขึ้นอันสะท้อนให้เห็นยุทธวิธีการเรียนที่แตกต่างกัน เช่น ข้อผิดพลาดที่เกิดจากการที่ผู้เรียนละเว้นแสดงว่าผู้เรียนพยายามทำให้ภาษาที่เรียนง่ายขึ้นด้วยอาจไม่ทราบกฎไวยากรณ์ของภาษานั้น ๆ หรือเพราะยังไม่เกิดการเรียนรู้เรื่องนั้น ๆ ส่วนข้อผิดพลาดที่เกิดจากการสรุปกฎที่เกินความพอดีและการถ่ายโอนข้อผิดพลาดก็เป็นหลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงการใช้ยุทธวิธีที่หลากหลายในการเรียนภาษาใหม่ของผู้เรียน
- 5) ไวยากรณ์ของผู้เรียนมีแนวโน้มที่จะหยุดการพัฒนา (Fossilization) เซลิงเกอร์เสนอว่ามีผู้เรียนจำนวนเพียงร้อยละ 5 เท่านั้นที่สามารถพัฒนาไวยากรณ์ในสมองเทียบเท่าเจ้าของภาษาได้ทั้งนี้ผู้เรียนส่วนใหญ่จะหยุดการพัฒนาระหว่างทาง กระบวนการที่หยุดการพัฒนา (Fossilization) นี้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นเฉพาะการเรียนภาษาที่สองเท่านั้น กระบวนการนี้ไม่เกิดในการเรียนรู้ภาษาแม่ (ภาษาแรก)

6) กระบวนการของอันตรภาษาเปรียบได้กับระบบของคอมพิวเตอร์เมื่อผู้เรียนรับข้อมูลทางภาษาเข้ามา ก็จะถูกเก็บไว้ในสมอง โดยการเก็บข้อมูลจะแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะแรก เป็นความจำระยะสั้น ข้อมูลที่ถูกเก็บในระยะสั้นบางส่วนจะถูกเก็บในความจำระยะยาวด้วย ข้อมูลทางภาษานี้จะถูกเก็บไว้ในส่วนที่เครซเซน (Krashen) เรียกว่ากล่องด า และถูกนำออกมาใช้เมื่อผู้เรียนใช้ภาษา(output) จากการศึกษาภาษาของผู้เรียนภาษาที่สอง พบว่า อันตรภาษามีระบบ มีกฎเกณฑ์สามารถคาดเดาล่วงหน้าได้ กระบวนการของอันตรภาษามีการเปลี่ยนแปลงเพื่อพัฒนาไปสู่เป้าหมาย คือภาษาใหม่ที่เรียน พัฒนาการที่เกิดขึ้นนี้จะเกิดขึ้นอย่างช้า ๆ ในระหว่างกระบวนการของการพัฒนาจะมีการทบทวน เปลี่ยนแปลง แก้ไข จากกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ที่ง่ายเข้าสู่กฎเกณฑ์ที่ยากขึ้น โดยเป็นไปเป็นขั้น ๆ เป็นระดับ จากระดับต่ำไปหาระดับสูง (ประสิทธิภาพใกล้เคียงเจ้าของภาษา)

7) การศึกษาเรื่องอันตรภาษา (interlanguage) ของผู้เรียนภาษาที่สองเริ่มทำการศึกษา

ตั้งแต่ คอร์ดเดอร์ (Corder) เสนอแนวคิดเรื่องข้อผิดพลาด (error) ของผู้เรียนภาษาที่สองในปี 1967 คอร์ดเดอร์เรียกการเรียนรู้ภาษาของผู้เรียนภาษาที่สองที่เกิดขึ้นในระหว่างเรียนว่า “idiosyncratic dialects” ตามลักษณะของภาษาที่มีความเป็นเอกลักษณ์ที่แตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล อาจกล่าวได้ว่าทฤษฎีอันตรภาษาเริ่มเปิดโลกทัศน์ของการท วิจัยด้านการเรียนการสอนภาษาที่สอง ทั้งนี้เพราะก่อนหน้านี้นักวิจัยจะทำวิจัยเพื่อศึกษาเปรียบเทียบระหว่างภาษาของผู้เรียน (L1) กับภาษาที่เรียน(L2) โดยทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบ (Contrastive Analysis) หาความแตกต่างของระบบเสียงคำและไวยากรณ์โครงสร้างของทั้งสองภาษาเท่านั้น แต่ไม่ได้มองลึกลงสู่กระบวนการการพัฒนาภาษาที่เกิดขึ้นในระหว่างเรียนภาษาใหม่ของผู้เรียน การทำวิจัยตามแนวของ CA (Contrastive Analysis) มุ่งเน้นความถูกต้อง และความคล่องแคล่วในการใช้ภาษาให้เหมือนกับเจ้าของภาษา (Bilingualism) ในขณะที่การทำวิจัยตามแนวอันตรภาษา (IL) จะมองพัฒนาการในการใช้ภาษา โดยอธิบายปัจจัยทั้งภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ภาษาของผู้เรียน โดยศึกษาว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ภาษาได้อย่างไร ตลอดจนศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ภาษาใหม่ของผู้เรียน ได้แก่ 1) ปัจจัยเรื่องสภาพทางสังคมของผู้เรียนว่ามีส่วนในการทำให้ผู้เรียนได้รับโอกาสในการฟังและพูดภาษาที่สองได้มากน้อยเพียงใด 2) ปัจจัยเรื่องเจตคติที่ผู้เรียนมีต่อภาษาที่เรียน ส่วนปัจจัยภายในจะเป็นการศึกษาเกี่ยวข้อ

กับกลไกในสมองที่ผู้เรียนใช้ในการเรียนรู้ภาษาใหม่ซึ่งทำให้สามารถแยกแยะภาษาที่เรียนจนสามารถเข้าใจโครงสร้างของภาษาใหม่ได้

แคสเปอร์ (Kasper, 1993) ได้ทำการวิจัยเรื่องอันตรรกษาของผู้เรียน พบว่าการถ่ายโอนวัจนปฏิบัติศาสตร์จากภาษาแม่มาสู่ภาษาที่สองจะมี 2 รูปแบบ แบบที่หนึ่ง เป็นการถ่ายโอนด้านภาษาศาสตร์จากภาษาแม่ โดยผู้เรียนนำความรู้เรื่องกฎเกณฑ์ในการพูดและความสุภาพจากภาษาแม่มาใช้ในภาษาที่สอง แบบที่สอง เป็นการถ่ายโอนวัจนปฏิบัติศาสตร์ทางสังคม (sociopragmatic) รูปแบบที่สองนี้เป็นการนำเอากฎเกณฑ์ทางสังคมของภาษาแม่ไปใช้ในการเลือกรูปแบบวัจนกรรมในภาษาที่สอง การแบ่งแยกเรื่องการถ่ายโอนทั้งสองแบบนี้ โทมัส (Thomas, 1983) เสริมว่าการที่ผู้เรียนเลือกว่าจะเรียนภาษาที่สองที่สุภาพเพื่อใช้ให้เหมาะสมตามกฎเกณฑ์ของสังคมนั้น ๆ ขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ เช่น ระดับของความรำคาญ ความห่างของสัมพันธภาพ สถานทางสังคม และปัจจัยอื่น ๆ ไม่ใช่เพียงเรื่องภาษาศาสตร์และวัจนปฏิบัติศาสตร์ทางสังคมเท่านั้น แนวคิดของโทมัสได้รับการสนับสนุนจากนักวิจัยหลายคน เช่น โอลสแตน (Olshtain, 1983) ที่พบว่า ผู้เรียนชาวรัสเซียใช้ยุทธวิธีเรื่องความสุภาพในการปฏิบัติเมื่อใช้ภาษาแม่ในระดับความถี่ที่สูงมากกว่าเมื่อใช้ในภาษาที่กำลังเรียนใหม่นอกจากนี้ยังมีหลักฐานอื่น ๆ ที่บ่งชี้ว่าผู้เรียนภาษาที่สองใช้แหล่งความรู้และเงื่อนไขที่หลากหลายเช่น สถานที่เกิด ระดับความรำคาญและระดับความสัมพันธ์ที่มีต่อกันในการเลือกว่าจะเลือกใช้ภาษาอย่างไรจึงจะเหมาะสม แนวคิดนี้สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องความตระหนักและความรู้ตัวในขณะที่เรียนภาษาใหม่ของ ชมิต (Schmidt, 1993) ชมิตใช้คำว่า “explicit learning” กับการเรียนรู้ที่ต้องใช้ความใส่ใจเพื่อรวบรวมความรู้ใหม่และนำไปเปรียบเทียบกับความรู้และกฎเกณฑ์เดิม โดยมีการทดสอบสมมติฐานเมื่อสิ่งที่รับเข้ามาใหม่นั้นแตกต่างจากของเดิม และใช้คำว่า “implicit learning” กับการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นแบบไม่รู้ตัว เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นเหมือนเด็กเรียนรู้ภาษาแม่ มีการสังเกต จดจำ และเก็บไว้ในความจำ ไบลีย์สตีออกชี้ให้เห็นว่าในระดับวัจนปฏิบัติศาสตร์ผู้เรียนจะใช้ความตระหนัก (awareness) ในการแก้ปัญหาหรือทดสอบสมมติฐานโดยใช้ข้อมูลทางภาษาที่มีอยู่ทั้งข้อมูลที่เก็บบันทึกไว้และข้อมูลที่ได้รับจากคนที่อยู่ใกล้ตัว

การเปรียบเทียบด้านวัฒนธรรมทางภาษา

ในกรณีของงานวิจัยเล่มนี้นั้น ตัวผู้เรียน ผู้ใช้ภาษาหรือตัว VTUBER นั้น จะได้รับอิทธิพลมาจากประเทศญี่ปุ่นเป็นส่วนใหญ่เนื่องจากวัฒนธรรมนี้ได้เผยแพร่มาจากทางประเทศญี่ปุ่น รวมไปถึง VTUBER ที่มีสังกัดบริษัทนั้นจะซื้อลิขสิทธิ์หรือสัญญาต่าง ๆ มาจากประเทศญี่ปุ่น โดยเฉพาะจากบริษัทคาโดคาว่า (Kadokawa) ดังนั้นวัฒนธรรมทางภาษาญี่ปุ่นจึงมีบทบาทค่อนข้างมากเมื่อมีการถ่ายทอดสดต่าง ๆ ซึ่งนั้นรวมไปถึงวิธีการพูดต่าง ๆ ที่ใช้ในการเพิ่มอรรถรสของผู้ชม และในบางครั้งคำพูดที่ใช้จะตีความหรือเข้าใจได้ยากเนื่องจากเป็นคำที่มีที่มาจากภาษาต่างประเทศ เช่นประโยค “เหม่ม ๆ เดสสุ” ของช่อง Mammam Ch. ที่ใช้เวลาแนะนำชื่อตัวเอง โดยในทีมนั้นตัว VTUBER มีชื่อว่า “เหม่ม ๆ” โดยแทนที่จะแนะนำตัวว่า ชื่อเหม่ม ๆ ค่ะ แต่ใช้คำว่า **です**。 ในภาษาญี่ปุ่นซึ่งแสดงถึงความสุภาพและการแทนตนเองแทนคำว่า ค่ะ ในภาษาญี่ปุ่นแทน หรือในช่วงที่สอนภาษาญี่ปุ่นให้กับช่อง Stella CH. ที่สอนการใช้คำต่าง ๆ ในภาษาญี่ปุ่น โดยตัวเหม่ม ๆ ได้พูดในช่วงนั้นว่า

“ถ้าพูดแบบเหม่ม ๆ อาจจะดูเป็นคนนอกเมืองหน่อย ๆ เป็นสาวชาวบ้าน”

ซึ่งหากพูดถึงตามหลักภาษาแล้ว ในประโยคนี้นี้ควรจะพูดว่า “ถ้าพูดแบบเหม่ม ๆ อาจจะดูเป็นคนบ้านนอก” หรือ “เป็นคนชนบท” จะถูกต้องตามหลักภาษาไทยมากกว่า ซึ่งเมื่อเทียบประโยคนี้นี้กับคำที่มาจากภาษาญี่ปุ่นแล้วคำว่าสาวชาวบ้านนั้นจะใกล้เคียงกับภาษาญี่ปุ่นมากกว่า

อีกตัวอย่างที่สามารถเห็นได้อย่างชัดเจนคือคำว่า “มันกลับมาแล้วยังนะ” ในช่วงที่อินเตอร์เน็ตของช่อง **シノライラ** - Shino Laila มีปัญหาและสัญญาถูกระตุก แต่เมื่ออินเตอร์เน็ตกลับมาใช้ได้นั้นแทนที่จะใช้คำว่า อินเตอร์เน็ตใช้ได้แล้วยังแต่กลับใช้คำว่ามันกลับมาแล้วยังซึ่งตรงกับภาษาญี่ปุ่นคำว่า **信号が戻ったかな** ซึ่งนิยมพูดเพียงแค่ **戻ったかな** แทน และหากแปลตรงตัวจะแปลว่า “กลับมาแล้วยังนะ” ซึ่งไม่ถูกต้องตามหลักภาษาไทย

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาการใช้ภาษาและสำนวนทางภาษาเมื่อ VTUBER ไทยนำสำนวนการพูดหรือการสื่อสารที่มีที่มาจากต่างประเทศมาใช้

ศึกษาความคลาดเคลื่อนและไม่เข้าใจในวัฒนธรรม

สมมุติฐานการวิจัย

เมื่อผู้ใช้ภาษาได้ศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับกลวิธีการใช้ภาษาที่ถูกต้อง รวมไปถึงความเข้าใจทางด้านวัฒนธรรมแล้วจะทำให้ถ่ายทอดสารและสามารถทำให้คนดูรับประสบการณ์ที่ดีได้มากยิ่งขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

เก็บข้อมูลเพื่อนำมาเป็นตัวอย่างวิจัยจาก VTUBER ที่ได้รับความนิยมในประเทศไทย

เก็บข้อมูลมาจาก VTUBER จำนวน 6 คน โดยมาจาก Polygon Project จำนวน 4 คน ได้แก่

Aisha

Yu Estella Kirameki

Luxia

Lucene

มาจาก Xekin Project จำนวน 1 คน ได้แก่

Stella

และไม่ได้สังกัดที่ใด ๆ จำนวน 1 คน ได้แก่

Mammam

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้เรียนรู้วิธีการสื่อความที่ถูกต้องและสามารถนำไปพัฒนาต่อยอดการใช้ภาษาของผู้วิจัยและผู้สนใจวงการ VTUBER

วิธีดำเนินงานวิจัย

เก็บข้อมูลจากวีดีโอของช่อง VTUBER ต่าง ๆ ในไทย

นำสำนวนและข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสืบหาที่มาของสำนวนภาษา

เปรียบเทียบสำนวนที่มีอยู่เดิมของไทยและสำนวนที่ทำการแปลมาจากภาษาญี่ปุ่น

วิเคราะห์ความแตกต่างของสำนวนและความแตกต่างด้านธรรมชาติของภาษา

บทที่ ๒ ทบทวนวรรณกรรม

ในงานวิจัยเล่มนี้จัดทำขึ้นมาเพื่อการศึกษาและแนะนำการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารของ VTUBER ที่ใช้ภาษาไทยในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อการสื่อความที่ถูกต้องของสำนวนและวิธีการพูดต่าง ๆ โดยในบทที่ ๒ นี้ได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

แนวความคิดความหมายของการสื่อสาร

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ได้กล่าวถึงและให้นิยามของแนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารตามหลัก VGE (อ้างอิงจากเอกสารประกอบการเรียนการสอนรายวิชา การใช้ภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณเพื่อการ , 2560) ไว้ดังนี้ จอร์จ เกร็บเนอร์ (George Gerbner, 1996: 2 อ้างถึงใน คณะกรรมการวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ศูนย์วิชาบูรณาการ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป, 2554: 7) ได้นิยามความหมายของการสื่อสารไว้ว่า “การสื่อสาร” คือ การแสดงปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social interaction) โดยใช้สัญลักษณ์และระบบสาร”

จอร์จ เอ มิลเลอร์ (กิตติมา สุรสุนธิ, 2544: 3 อ้างถึงใน คณะกรรมการวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ศูนย์วิชาบูรณาการ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป, 2552: 3) ถึงได้กล่าวการสื่อสารว่า “คือกระบวนการที่เกิดขึ้นเมื่อเหตุการณ์ต่างเหตุการณ์มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน ในด้านจิตวิทยาการสื่อสารนั้น การสื่อสารจะต้องเกี่ยวข้องกับสภาวะทางจิตใจ กับเหตุการณ์ซึ่งแสดงพฤติกรรมที่แตกต่างกันและนอกจากจะหมายถึงการสื่อสารด้วยถ้อยคำแล้ว การสื่อสารยังหมายรวมถึงการศึกษาปฏิสัมพันธ์ (interact) และการสื่อสารชนิดต่างๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างสัตว์อีกด้วย”

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 (2556 : 1240) ให้ความหมายของคำว่าสื่อสารไว้ว่า “สื่อสาร หมายถึง นำถ้อยคำ ข้อความ หรือหนังสือ เป็นต้น ของฝ่ายหนึ่งส่งให้อีกฝ่ายหนึ่งโดยมีสื่อนำไป”

วัลยา ช่างขวัญยืน (2540 : 1) กล่าวว่า “การสื่อสาร คือ การติดต่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคล โดยมีจุดประสงค์ที่จะเสนอเรื่องราวต่างๆ อันได้แก่ ข่าวสาร ข้อมูล ความรู้สึกนึกคิด ความต้องการ ตลอดจนความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ ให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลรับรู้”

จากคำอธิบายต่าง ๆ ข้างต้น จึงกล่าวได้ว่าการสื่อสารหมายถึงการติดต่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคล โดยมีจุดประสงค์ในการเสนอเรื่องราวต่าง ๆ ได้แก่ ข่าวสาร ความต้องการ ความคิด แนวความคิด หรือแม้กระทั่งความคิดเห็นต่าง ๆ ให้ผู้รับสารได้รับรู้

ดังนั้น การสื่อสารไม่ว่าจะได้รับจากทางใด จึงมีความจำเป็นต้องถ่ายทอดออกมาอย่างถูกต้องตามเจตนาของผู้ส่งสารให้แก่ผู้รับสาร การสื่อสารถึงจะเรียกได้ว่าสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของตน

วัตถุประสงค์ของการสื่อสาร

1. วัตถุประสงค์ของการส่งสาร ในการสื่อสารนั้นผู้ส่งสารอาจส่งสารด้วยวัจนภาษาคือการพูดและการเขียน หรืออวัจนภาษา เช่น อากัปกริยาต่างๆ เครื่องแต่งกาย การจัดระยะห่าง ฯลฯ หรืออาจใช้ทั้ง วัจนภาษาและอวัจนภาษาประกอบกันก็ได้โดยการส่งสารมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1.1 เพื่อแจ้งให้ทราบหรือบอกให้รู้ (to inform or to tell) เป็นการส่งสารที่ผู้ส่งสารต้องการเล่าเรื่องหรือแจ้งเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นกับตนเองหรือในสังคมให้ผู้รับสารได้ทราบ

1.2 เพื่อการสอนหรือให้การศึกษา (to teach or to education) เป็นการส่งสารเพื่อให้ผู้รับสารมีความรู้ความเข้าใจ สามารถนำความรู้นั้นไปใช้ประโยชน์สามารถวิเคราะห์สังเคราะห์และประเมินค่าสิ่งต่างๆได้

1.3 เพื่อชักจูงหรือโน้มน้าวใจ (to propose or to persuade) เป็นการส่งสารที่มุ่งเน้นให้ผู้รับสารเปลี่ยนแปลงความรู้สึกนึกคิด ทศนคติหรือพฤติกรรม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมักส่งผลดีกับผู้ส่งสาร

1.4 เพื่อสร้างความพอใจหรือให้ความบันเทิง (to please or to entertain) เป็นการส่งสารที่มุ่งเน้นให้ผู้รับสารเกิดความพึงพอใจ เกิดความสนุกสนาน เพื่อเป็นการพักผ่อนและผ่อนคลายความตึงเครียดจากการเรียนหรือการทำงาน

1.5 เพื่อสอบถามหรือขอความช่วยเหลือ (to inquire or to ask help) เป็นการสื่อสารที่มีวัตถุประสงค์ชัดเจนว่าต้องการข้อมูลข่าวสารความช่วยเหลือ ตลอดจนสอบถามความคิดเห็นจากผู้รับสาร

2. วัตถุประสงค์ของการรับสาร ในการรับสารนั้นผู้รับสารอาจได้รับสารผ่านสื่อหรือประสาทสัมผัสทางร่างกาย โดยสามารถจำแนกวัตถุประสงค์ของการรับสารได้ดังนี้

2.1 เพื่อรับทราบ (to know) เกิดจากการที่ผู้รับสารต้องการจะทราบเรื่องราว เหตุการณ์ข่าวสารต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคม ซึ่งเป็นการตอบสนองต่อความอยากรู้อยากเห็นของตนเอง

2.2 เพื่อศึกษาเรียนรู้หรือทำความเข้าใจ (to learn or to understand) เกิดจากการที่ผู้รับสารต้องการมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของวิชาการต่างๆ เพิ่มพูนความสามารถของตนเองให้มีความเชี่ยวชาญ และสามารถนำความรู้ที่นำไปวิเคราะห์สังเคราะห์หรือประเมินค่า เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์

2.3 เพื่อกระทำหรือตัดสินใจ (to dispose or decide) เกิดจากการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจ ซึ่งข้อมูลที่ได้รับนั้นต้องมีมากพอที่จะทำให้เปลี่ยนแปลงความคิดทัศนคติ พฤติกรรม เพื่อการตัดสินใจ

2.4 เพื่อความพอใจหรือความรื่นเริง เกิดจากผู้รับสารต้องการผ่อนคลายความเครียดจากการดำเนินชีวิตประจำวัน ดังนั้น เมื่อทราบวัตถุประสงค์ของการส่งสารและรับสารแล้ว ในฐานะผู้ส่งสารจำเป็นต้องทราบวัตถุประสงค์ของการสื่อสารให้ชัดเจนเพื่อเตรียมตนเองให้ดีและในฐานะของผู้รับสารหากมีความตั้งใจในการรับสารอย่างจริงจังและพยายามทำความเข้าใจ ก็จะสามารถตีความสารนั้นได้ใกล้เคียงและตรงกับสิ่งที่ผู้ส่งสารได้ตีซึ่งทำให้การสื่อสารในครั้งนั้นมีโอกาสสัมฤทธิ์ผลได้มากยิ่งขึ้น

ประเภทของการสื่อสาร

การจำแนกประเภทของการสื่อสารนั้นสามารถใช้เกณฑ์ต่างๆจำแนกได้มากมาย เช่น จำนวนของผู้สื่อสาร ลักษณะของภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร ความแตกต่างระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร เป็นต้นซึ่งในที่นี้ขอเสนอเฉพาะประเภทของการสื่อสารที่ใช้จำนวนของผู้สื่อสารเป็นเกณฑ์ซึ่งแบ่งได้ 5 ประเภท (ปรมะ สดเวทิน, 2546: 34 อ้างถึงใน คณะกรรมการวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ศูนย์วิชาการบูรณาการ หมวดีวิชาศึกษาทั่วไป, 2554: 27) ดังนี้

1. การสื่อสารภายในบุคคล (Intrapersonal Communication) คือ การสื่อสารของบุคคลคนเดียวโดยทำหน้าที่เป็นทั้งผู้รับสารและผู้ส่งสารเช่น การพูดกับตัวเอง การเขียนและอ่านตรวจทานก่อนส่ง ฯลฯ

2. การสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal Communication) คือ การสื่อสารที่ประกอบด้วยบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปในลักษณะที่ผู้รับสารและผู้ส่งสารสามารถที่จะแลกเปลี่ยนสารกันได้โดยตรง เช่น การเขียนจดหมายถึงกัน การสนทนาทางโทรศัพท์การเรียนในชั้นเรียน เป็นต้น

3. การสื่อสารกลุ่มใหญ่ (Large Group Communication) คือ การสื่อสารระหว่างคนจำนวนมากที่อยู่ในที่เดียวกันหรือใกล้เคียงกัน เช่น การอภิปรายในหอประชุม การพูดเพื่อหาเสียงเลือกตั้ง ฯลฯ ซึ่งการสื่อสารประเภทนี้ผู้ส่งสารและผู้รับสารจะมีโอกาสแลกเปลี่ยนสารโดยตรงน้อยกว่าการสื่อสารระหว่างบุคคล

4. การสื่อสารในองค์กร (Organization Communication) คือ การสื่อสารระหว่างผู้ที่เป็นสมาชิกในองค์กรหรือหน่วยงานเพื่อปฏิบัติการกิจของหน่วยงานให้บรรลุเป้าหมาย เช่น การสื่อสารในบริษัทหรือการสื่อสารในหน่วยงานราชการ เป็นต้น

5. การสื่อสารมวลชน (Mass Communication) คือ การสื่อสารไปสู่มวลชนจำนวนมากในเวลาเดียวกัน โดยที่ผู้รับสารอยู่คนละที่กัน เป็นการสื่อสารที่ใช้ช่องทางที่เข้าถึงคนจำนวนมากในเวลาเดียวกัน เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ เป็นต้น

ปัญหาและอุปสรรคในการสื่อสาร

การสื่อสารจะบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ย่อมขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของการสื่อสาร ซึ่งอาจเกิดจากองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งหรือหลายองค์ประกอบที่นำมาใช้ร่วมกันเพื่อให้เกิดความพร้อมในการสื่อสาร เพราะหากการสื่อสารนั้นไม่มีความพร้อมในองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งแล้ว ย่อมทำให้เกิดปัญหา

และอุปสรรคได้ตลอดเวลา ดังนั้น ปัญหาและอุปสรรคจึงขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของการสื่อสาร ดังที่จะกล่าวต่อไปนี้

1. ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากผู้ส่งสาร หมายถึง ผู้ส่งสารขาดคุณสมบัติที่ดีไม่มีความสามารถและความพร้อมในด้านต่างๆ ดังนี้

1.1 ผู้ส่งสารขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารที่ต้องการสื่อ หรือมีข้อมูลไม่เพียงพอ ทำให้ผู้รับสารเข้าใจผิดพลาดหรือเกิดความไม่เข้าใจ และแสดงอาการไม่สนใจเพราะไม่เชื่อถือผู้ส่งสาร

1.2 ผู้ส่งสารขาดความสามารถในการถ่ายทอด ซึ่งแม้ว่าจะเป็นผู้มีความรู้ความคิดดีเป็นที่ยอมรับของสังคมเพียงใดก็ตาม แต่ขาดกลวิธีถ่ายทอดความรู้ความคิดของตน ซึ่งอาจจะเป็นเพราะไม่มีความชำนาญในการถ่ายทอด

1.3 ผู้ส่งสารมีบุคลิกภาพไม่เหมาะสมกับการสื่อสารนั้นๆ ทั้งบุคลิกภาพภายนอกและบุคลิกภาพภายใน

1.4 ผู้ส่งสารมีทัศนคติไม่ดีในการสื่อสาร ทัศนคติของผู้ส่งสารมีทั้งต่อตนเอง ต่อสาร และต่อผู้รับสาร เช่น การคิดอยู่เสมอว่าตนเองไม่มีความสามารถในการถ่ายทอดสาร หรือการดูถูกผู้รับสาร เป็นต้น

1.5 ผู้ส่งสารมีความไม่พร้อมทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เช่น เกิดการเจ็บป่วยกะทันหันหรือมีเหตุการณ์สะเทือนใจเกิดขึ้นระหว่างการสื่อสาร ทำให้ถึงแม้ว่าผู้ส่งสารจะเตรียมตัวมาอย่างดีการสื่อสารก็ไม่อาจบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้

2. ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากสาร หมายถึง สารที่ขาดลักษณะที่ดีที่เหมาะสมบางประการ ดังนี้

2.1 สารที่ยากหรือสลับซับซ้อนเกินไป ทำให้ผู้รับสารไม่สามารถเข้าใจได้ อาจเกิดจากเหตุผลหลายประการ

2.2 สารที่ง่ายเกินไปหรือสารที่ฟังซ้ำซากบ่อยครั้งจนเป็นเรื่องธรรมดาสามัญ ทำให้ผู้รับสารเกิดความเบื่อหน่ายและไม่สนใจ

2.3 สารที่ไม่เป็นที่ยอมรับของสังคมเพราะขัดต่อความเชื่อ ค่านิยม และความคิดของผู้รับสาร เช่น สารที่เกี่ยวกับพิธีกรรม ความเชื่อทางไสยศาสตร์ ฯลฯ

2.4 สารที่ไม่ผ่านการกลั่นกรองที่ดีทำให้มีข้อบกพร่องบางประการ ผู้รับสารสามารถรับรู้ได้ถึงความไม่สมบูรณ์จึงขาดความเชื่อถือ

3. ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากสื่อ หมายถึง การเลือกสื่อที่ไม่เหมาะสม ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ดังนี้

3.1 สื่อที่ไม่เหมาะสมกับวัยของผู้รับสาร เช่นการสร้างหนังสือสำหรับเด็กที่มีแต่ตัวหนังสือไม่มีภาพหรือสื่อโฆษณาที่ไม่ได้พิจารณากลุ่มเป้าหมาย เป็นต้น

3.2 สื่อที่ไม่เหมาะสมกับสภาพสังคม เช่น สังคมชนบท ควรใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์ มากกว่าสื่อสิ่งพิมพ์หรือสามารถใช้เสียงตามสายในโรงเรียนประถมศึกษาหรือมัธยมเพื่อเผยแพร่ข่าวสาร แต่ในระดับอุดมศึกษาควรใช้การสื่อสารด้วยป้ายประกาศหรือเอกสาร เป็นต้น

4. ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากผู้รับสาร หมายถึง ผู้รับสารขาดคุณสมบัติที่ดีในการรับสาร ดังนี้

4.1 ผู้รับสารขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาร เช่น ผู้รับสารไม่มีความรู้หรือความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ แต่หลงผิดคิดว่ารู้เรื่องนั้นๆ ดีแล้ว

4.2 ผู้รับสารขาดความพร้อมบางประการ เช่น ป่วย ง่วงนอน วิตกกังวล แต่จำเป็นต้องมาเป็นผู้รับสารตามหน้าที่เท่านั้น

4.3 ผู้รับสารขาดสมาธิและไม่มี ความตั้งใจจริงในการรับสาร ทำให้การรับสารไม่ดีเท่าที่ควร

4.4 ผู้รับสารคาดหวังสูงเกินไป คือ คาดหวังเกี่ยวกับผู้ส่งสารและสาร เช่น การคาดหวังว่าผู้ส่ง

สารจะมีความรู้ความสามารถที่จะนำเสนอสารให้เข้าใจได้อย่างรวดเร็ว แต่เมื่อไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง จึงทำให้เกิดความผิดหวัง และทำให้การสื่อสารล้มเหลวได้

4.5 ผู้รับสารมีทัศนคติไม่ดีต่อผู้ส่งสาร ต่อสาร และอื่นๆ แต่จำเป็นต้องมาทำหน้าที่ผู้รับสารซึ่งแม้ผู้ส่งสารจะมีความรู้ความสามารถเพียงใดก็ตาม แต่เมื่อมีทัศนคติเป็นลบไปแล้วย่อมทำให้การสื่อสารไม่สัมฤทธิ์ผล

นิยามของทฤษฎี interlanguage

เซลลิงเกอร์ (Ellis, 1997: 33-34 อ้างอิงจาก ญัฐกันต์ สุขชื่น, 2559:11-14 ได้อ้างอิงถึงทฤษฎีอันตรภาษาไว้ว่า ให้ลักษณะของอันตรภาษาไว้ดังต่อไปนี้

1) ผู้เรียนสร้างระบบ กฎเกณฑ์ของภาษาจากความเข้าใจว่าเป็นกฎเกณฑ์ของภาษาใหม่ที่เรียน

2) ไวยากรณ์ที่ผู้เรียนสร้างขึ้นนี้เป็นไวยากรณ์ที่ได้มาจากการรับข้อมูล (input) และมาจากกระบวนการเรียนรู้ภายใน อันได้แก่ การละเว้น (Omission) การสรุปกฎเกณฑ์ที่เกินความพอดี (Overgeneralization) และการถ่ายโอนข้อผิดพลาด (transfer errors)

3) กฎไวยากรณ์ที่ผู้เรียนสร้างขึ้นในระหว่างกระบวนการเรียนรู้ภาษาใหม่นี้เรียกว่าไวยากรณ์ในสมอง (Mental grammar) หรืออंतरภาษา (interlanguage) เป็นกฎไวยากรณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงเป็นระยะ ๆ โดยอาจมีการเพิ่มหรือลดกฎเกณฑ์บางส่วน หรือมีการเรียบเรียงใหม่ทั้งระบบ

4) เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมียุทธวิธีในการเรียนที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้นยุทธวิธีในการพัฒนาอंतरภาษาจึงมีความหลากหลายโดยศึกษาจากข้อผิดพลาดของผู้เรียนที่เกิดขึ้นอันสะท้อนให้เห็นยุทธวิธีการเรียนที่แตกต่างกัน เช่น ข้อผิดพลาดที่เกิดจากการที่ผู้เรียนละเว้นแสดงว่าผู้เรียนพยายามทำให้ภาษาที่เรียนง่ายขึ้นด้วยอาจไม่ทราบกฎไวยากรณ์ของภาษานั้น ๆ หรือเพราะยังไม่เกิดการเรียนรู้เรื่องนั้น ๆ ส่วนข้อผิดพลาดที่เกิดจากการสรุปกฎที่เกินความพอดีและการถ่ายโอนข้อผิดพลาดก็เป็นหลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงการใช้ยุทธวิธีที่หลากหลายในการเรียนภาษาใหม่ของผู้เรียน

5) ไวยากรณ์ของผู้เรียนมีแนวโน้มที่จะหยุดการพัฒนา (Fossilization) เซลิงเกอร์เสนอว่ามีผู้เรียนจำนวนเพียงร้อยละ 5 เท่านั้นที่สามารถพัฒนาไวยากรณ์ในสมองเทียบเท่าเจ้าของภาษาได้ทั้งนี้ผู้เรียนส่วนใหญ่จะหยุดการพัฒนาระหว่างทาง กระบวนการที่หยุดการพัฒนา (Fossilization) นี้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นเฉพาะการเรียนภาษาที่สองเท่านั้น กระบวนการนี้ไม่เกิดในการเรียนรู้ภาษาแม่ (ภาษาแรก)

6) กระบวนการของอंतरภาษาเปรียบได้กับระบบของคอมพิวเตอร์เมื่อผู้เรียนรับข้อมูลทางภาษาเข้ามา ก็จะถูกเก็บไว้ในสมอง โดยการเก็บข้อมูลจะแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะแรก เป็นความจำระยะสั้น ข้อมูลที่ถูกเก็บในระยะสั้นบางส่วนจะถูกเก็บในความจำระยะยาวด้วย ข้อมูลทางภาษานี้จะถูกเก็บไว้ในส่วนที่แครชเชน (Krashen) เรียกว่ากล่องดำ และถูกนำมาใช้เมื่อผู้เรียนใช้ภาษา (output) จากการศึกษารายวิชาของผู้เรียนภาษาที่สอง พบว่า อंतरภาษามีระบบ มีกฎเกณฑ์สามารถคาดเดาล่วงหน้าได้ กระบวนการของอंतरภาษามีการเปลี่ยนแปลงเพื่อพัฒนาไปสู่เป้าหมาย คือภาษาใหม่ที่เรียน พัฒนาการที่เกิดขึ้นนี้จะเกิดขึ้นอย่างช้า ๆ ในระหว่างกระบวนการของการพัฒนาจะมีการทบทวน เปลี่ยนแปลง แก้ไข จากกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ที่ง่ายเข้าสู่

กฎเกณฑ์ที่ยากขึ้น โดยเป็นไปเป็นขั้น ๆ เป็นระดับ จากระดับต่ำไปหาระดับสูง (ประสิทธิภาพใกล้เคียงเจ้าของภาษา)

7) การศึกษาเรื่องอันตรกภาษา (interlanguage) ของผู้เรียนภาษาที่สองเริ่มทำการศึกษา

ตั้งแต่ คอร์ดเดอร์ (Corder) เสนอแนวคิดเรื่องข้อผิดพลาด (error) ของผู้เรียนภาษาที่สองในปี 1967 คอร์ดเดอร์เรียกการเรียนรู้อันตรกภาษาของผู้เรียนภาษาที่สองที่เกิดขึ้นในระหว่างเรียนว่า “idiosyncratic dialects” ตามลักษณะของภาษาที่มีความเป็นเอกลักษณ์ที่แตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล อาจกล่าวได้ว่าทฤษฎีอันตรกภาษาเริ่มเปิดโลกทัศน์ของการท วิจัยด้านการเรียนการสอนภาษาที่สอง ทั้งนี้เพราะก่อนหน้านี้ นักวิจัยจะทำวิจัยเพื่อศึกษาเปรียบเทียบระหว่างภาษาของผู้เรียน (L1) กับภาษาที่เรียน(L2) โดยทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบ (Contrastive Analysis) หาความแตกต่างของระบบเสียงคำและไวยากรณ์โครงสร้างของทั้งสองภาษาเท่านั้น แต่ไม่ได้มองถึงกลไกกระบวนการพัฒนาภาษาที่เกิดขึ้นในระหว่างเรียนภาษาใหม่ของผู้เรียน การทำวิจัยตามแนวของ CA (Contrastive Analysis) มุ่งเน้นความถูกต้อง และความคล่องแคล่วในการใช้ภาษาให้เหมือนกับเจ้าของภาษา (Bilingualism) ในขณะที่การทำวิจัยตามแนวอันตรกภาษา (IL) จะมองพัฒนาการในการใช้ภาษา โดยอธิบายปัจจัยทั้งภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้อันตรกภาษาของผู้เรียน โดยศึกษาว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อันตรกภาษาได้อย่างไร ตลอดจนศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้อันตรกภาษาใหม่ของผู้เรียน ได้แก่ 1) ปัจจัยเรื่องสภาพทางสังคมของผู้เรียนว่ามีส่วนในการทำให้ผู้เรียนได้รับโอกาสในการฟังและพูดภาษาที่สองได้มากน้อยเพียงใด 2) ปัจจัยเรื่องเจตคติที่ผู้เรียนมีต่อภาษาที่เรียน ส่วนปัจจัยภายในจะเป็นการศึกษาเกี่ยวข้องกับกลไกในสมองที่ผู้เรียนใช้ในการเรียนรู้อันตรกภาษาใหม่ซึ่งทำให้สามารถแยกแยะภาษาที่เรียนจนสามารถเข้าใจโครงสร้างของภาษาใหม่ได้

สุณีย์รัตน์ เนียรเจริญสุข (2546) ได้กล่าวถึงการศึกษากี่ยวกับการเรียนรู้อันตรกภาษาที่สองและแนวทางการศึกษาของแนวคิดที่นำมาใช้ในงานวิจัยการเรียนรู้อันตรกภาษาที่สองโดยแบ่งเป็นสามแนวคิดตามหลักของ moriyama (2000) ดังนี้คือ

1 แนวคิดพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) ซึ่งกล่าวถึงทฤษฎีที่เชื่อว่ามนุษย์เราเรียนภาษาที่หนึ่งได้จากการทำซ้ำ โดยเฉพาะการฝึกฝนพูดประโยคเดิมซ้ำไป ซ้ำมา ซึ่งน่าจะมีผลต่อการเรียนรู้อันตรกภาษาที่สองเช่นเดียวกัน แต่ในทางปฏิบัติจริงนั้นจะพบข้อผิดพลาดของผู้เรียนสองประการ 1. คือการแทรกแซงของภาษาที่หนึ่ง และ 2.

คือเกิดจากการเรียนที่ยังไม่สมบูรณ์ จากการทดลองพบว่า หากภาษาที่หนึ่งและสองมีความแตกต่างกันจะทำให้เกิดการถ่ายโอนทางภาษาแบบลบ (negative transfer) ซึ่งจะขัดขวางการเรียนรู้ของผู้เรียนเรียกว่าการแทรกแซงของภาษาที่หนึ่ง (first language interference) หากภาษาที่หนึ่งและสองมีความคล้ายคลึงกันภาษาที่หนึ่งจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาที่สองเรียกว่าการถ่ายโอนแบบบวก (positive transfer)

2 แนวคิดไวยากรณ์สากล(Universal Grammar) เป็นแนวคิดที่ นอม ชอมสกี (Noam Chomsky) เสนอทฤษฎีไว้ว่าการเรียนภาษานั้นเป็นสิ่งที่ติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด โดยสังเกตได้จากการที่ไม่ว่าเด็กชนชาติใดก็สามารถเรียนรู้ภาษาที่หนึ่งได้เองโดยไม่จำกัดว่าภาษานั้นจะเป็นภาษาใด โดยแนวคิดนี้ได้เปลี่ยนวิธีการศึกษาภาษาที่สองจาก จะสอนอย่างไร เป็น จะเรียนรู้อย่างไร ซึ่งเน้นการศึกษาวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นหลัก

3 แนวคิดภาษาศาสตร์ปริชาน (Cognitive linguistics) เป็นแนวคิดที่เชื่อว่าประสบการณ์เป็นสิ่งสำคัญในการเรียนรู้ภาษาของมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นภาษาที่หนึ่งหรือสอง โดยประสบการณ์นี้ได้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้าง ซึ่งเป็นแนวคิดตรงข้ามกับแนวคิดของชอมสกี โดยแนวคิดนี้เกิดจากการรวมตัวกันของนักวิจัยหลายสาขา เช่น Austin, Grice นักปรัชญาภาษาศาสตร์ และ Rosch , Minsky นักจิตวิทยาด้านปริชาน นอกจากนี้ Hampson & Morris (1996 อ้างใน ชัชวดี ศรีลัมพ์ 2545 หน้า 19) กล่าวถึงการเรียนรู้ภาษาในมุมมองของแนวคิดภาษาศาสตร์ปริชานว่า หากเราไม่มีการรับรู้ เราย่อมตีความสรรพสิ่งและจำแนกประเภทต่าง ๆ อย่างถูกต้องไม่ได้ ภาษาจึงมีส่วนในการทำให้ความจำต่าง ๆ ของเราชัดเจนขึ้น แต่ถ้าเราไม่มีความเข้าใจในสิ่งนั้น เราย่อมไม่สามารถเรียนรู้ภาษาได้ ซึ่งแนวคิดนี้เป็นการวิจัยตัวภาษาที่เน้นเรื่องความหมาย มีการจัดกลุ่มและกำหนดขอบเขตของความหมายที่เรียกว่า กรอบ (frame) แล้วเชื่อมโยงไปสู่การเรียนรู้ ภาษาที่สองที่พยายามนำแนวคิดนี้มาใช้งาน โดยนำมาอธิบายลำดับของการเรียนรู้ เป็นต้น

ลักษณะงานวิจัยการเรียนรู้ภาษาที่สอง

สฤณีรัตน์ เนียรเจริญสุข (2546) ได้แบ่งรูปแบบงานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาที่สองเป็นสองลักษณะ คือ 1. งานวิจัยที่ทดสอบทฤษฎี (research-then-theory) เป็นการทำให้วิจัยเพื่อหาทฤษฎีใหม่ ๆ และ 2. งานวิจัยเพื่อพิสูจน์ทฤษฎี (theory then research) เป็นการทำให้วิจัยเพื่อพิสูจน์ความจริงที่ทฤษฎีกล่าวไว้

งานวิจัยการเรียนรู้ภาษาที่สองมีหัวข้อที่หลากหลาย ไม่ได้จำกัดเพียงแค่การเรียนรู้เรื่องไวยากรณ์ นอกจากนี้ยังมีเรื่องเกี่ยวกับด้านเสียง คำศัพท์ ทักษะการพูด การฟัง การอ่าน การเขียน เป็นต้น โดยใช้ข้อมูลใน

งานวิจัยต่าง ๆ เหล่านี้เป็นข้อมูลของผู้เรียนที่เป็น ความเข้าใจ (competence) และส่วนที่เป็นการนำไปใช้ (performance)

วิธีรวบรวมข้อมูลแบ่งได้เป็น 2 แบบคือ 1. การศึกษาแบบตัดขวาง (cross-sectional study) คือการรวบรวมข้อที่ได้มาวิเคราะห์ในระดับความสามารถที่แตกต่างกันในระยะช่วงเวลาเดียวกัน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ จากนั้นแสดงผลความแตกต่างของสภาพการเรียนรู้ในแต่ละระดับชั้น วิธีนี้จะเหมาะสำหรับงานวิจัยเชิงปริมาณ เช่นงานวิจัยของ Fathman (1975) และ 2.การศึกษาวิจัยแบบพัฒนาการต่อเนื่อง (longitudinal study) คือการศึกษากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนผ่านการบันทึกหรือสังเกตการณ์โดยติดตามสภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนรู้อีกกลุ่มเดิมอย่างใกล้ชิด วิธีนี้จะเหมาะสำหรับงานวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น งานวิจัยของ Brown (1973)

ทฤษฎีการวิเคราะห์ความผิดพลาดของการใช้กาลในการศึกษา

เฟื่องเกษ ทงวันชัย (2558) ได้กล่าวอ้างถึงข้อผิดพลาดต่าง ๆ ที่นักภาษาศาสตร์นิยามไว้ในการใช้ภาษาไว้เช่น ข้อผิดพลาดของ Norrich (1987:7) คือความผิดพลาดอย่างเป็นระบบเมื่อผู้เรียนไม่เคยเรียนรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้วเกิดความเข้าใจผิดในขณะที่ Cunningsworth (1987:7) ได้ให้ความผิดพลาดว่าเป็นความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนอย่างเป็นระบบที่เกิดจากกฎหรือหลักการต่าง ๆ ของภาษาที่ผู้เรียนได้เรียนรู้มาแล้ว โดยจะสังเกตได้ว่าทั้งสองท่าที่กล่าวมาได้กล่าวถึง “ความคลาดเคลื่อนอย่างเป็นระบบ” ซึ่งตีความได้ว่าเป็นความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้นซ้ำ ๆ

นอกจากนี้ Richards and Schmidt (2002:184) ได้ให้ความหมายของข้อผิดพลาดไว้ว่าเป็นการใช้ภาษาในแบบที่เจ้าของภาษานั้น ๆ ถือว่าเป็นความผิดหรือการเรียนรู้ที่ไม่สมบูรณ์ โดยแบ่งออกเป็นสองประเภทคือ 1.ข้อผิดพลาดทางภาษา (Interlingual Error) คือข้อผิดพลาดที่ได้รับจากการถ่ายทอดของภาษาแม่ อาทิ ข้อผิดพลาดทางไวยากรณ์ ด้านคำศัพท์หรือด้านวัจนปฏิบัติศาสตร์อันเกิดจากภาษาแม่ 2.ข้อผิดพลาดที่ไม่ได้มีการถ่ายโอนมาจากภาษาแม่หรือข้อผิดพลาดในภาษาเดียวกัน (Intralingual Error) ข้อผิดพลาดประเภทนี้คือการวางหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ในภาษาเป้าหมาย (Target Language) เกินไป ซึ่งข้อผิดพลาดนี้เป็นข้อผิดพลาดที่เกิดจากการเพิกเฉยต่อกฎต่าง ๆ ของภาษาการประยุกต์ใช้หลักภาษาอย่างไม่สมบูรณ์และการสร้างสมมุติฐานที่ไม่ถูกต้อง

Pragmatic transfer

ในการสื่อสารแต่ละครั้งนอกจากจะเป็นการถ่ายโอนข้อมูลจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสารด้วยวิธีทาง ภาษา แล้วนั้น สิ่งที่ต้องคำนึงถึงความสำเร็จในการสื่อสารอีกสิ่งหนึ่งคือ วัฒนธรรม ยิ่งถ้าวัฒนธรรม เหมือนกัน หรือ ใกล้เคียงกันเท่าใด ผู้ส่งสารและผู้รับสารจะยิ่งเข้าใจกันได้ดี ในทางตรงกันข้าม หากวัฒนธรรมมีความแตกต่างกันมาก ความเข้าใจกันในการสื่อสารอาจมีน้อยลงไปด้วย ซึ่งคาดว่า วัฒนธรรม ตามความหมายที่ จุฑาพรรณ ผดุงชีวิต (2556 : 7) กล่าวไว้คือ วัฒนธรรมเป็นส่วนหนึ่งของสภาพแวดล้อมในสังคม ที่มนุษย์เป็นคนสร้างขึ้น มา มีรูปแบบที่สัมผัสได้และสัมผัสไม่ได้ สามารถ ถ่ายทอดออกมาได้ด้วยภาษา เสียง ท่าทาง แฝงอยู่ใน ความคิด ทักษะคิด ค่านิยมและวิถีชีวิตของ มนุษย์ซึ่งวัฒนธรรมจะมีการส่งต่อจากคนรุ่น หนึ่งไปสู่คนอีกรุ่น หนึ่ง โดยวัฒนธรรมจะไม่คงอยู่ในสภาพที่ เหมือนเดิมผ่านกาลเวลา แต่ วัฒนธรรมจะมีการปรับเปลี่ยนไปตามสภาพ ของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปเรื่อยๆ ซึ่งเป็นการ ปรับเพื่อให้เหมาะกับสังคมในปัจจุบัน

อำนาจ พิรุณสาร (2546) ได้กล่าวถึง ลักษณะทางวัฒนธรรม โดยมีการแบ่งความสำคัญเป็น 6 ประการ คือ

1. วัฒนธรรมเป็นความคิดร่วม และค่านิยมทางสังคม โดยมองว่า วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ถูกสร้าง ขึ้นมา โดยมนุษย์เพื่อช่วยให้มนุษย์สามารถที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมและเป็นที่ยอมรับจากสังคมได้โดยการ ที่จะเป็นที่ยอมรับได้ในมนุษย์จะต้องประพฤติปฏิบัติตนให้เหมาะสมสอดคล้อง กับสิ่งที่คนส่วนใหญ่ใน สังคมยอมรับว่า เป็นสิ่งที่ดีงาม

2. วัฒนธรรมเป็นการเรียนรู้ของมนุษย์ เป็นพฤติกรรมในรูปแบบต่างๆที่ต้องเกิดขึ้นจากการเรียนรู้ โดยการอบรมสั่งสอนและปฏิบัติ วัฒนธรรมไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นมาได้เอง ดังเช่น พฤติกรรมการรับประทานอาหาร พฤติกรรมในการทักทายกัน เป็นต้น ทั้งหมดล้วนเป็นสิ่งที่จะต้อง ได้รับการสั่งสอน ต้องมีการเรียนรู้ เป็นการ ถ่ายทอดทางวัฒนธรรมที่ส่งต่อจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนรุ่นต่อไป

3. วัฒนธรรมเป็นเรื่องของการกำหนดและการใช้สัญลักษณ์โดยจะมองว่าพฤติกรรมของบุคคลใน สังคมมีจุดเริ่มต้นมากจากการใช้สัญลักษณ์สังเกตได้จากแม้แต่การใช้ชีวิตประจำวัน สัญลักษณ์ก็เข้ามามี บทบาทเกี่ยวข้องด้วยเสมอ เช่น ไม่ว่าจะ เป็นสัญลักษณ์ทางภาษา สัญลักษณ์ทางศาสนา สัญลักษณ์ไฟฟ้าจราจร หรือ การใช้เงินตรา

4. วัฒนธรรมเป็นองค์รวมของความรู้และภูมิปัญญา โดยวัฒนธรรมจะทำหน้าที่เป็นสิ่งที่ตอบสนองความต้องการของมนุษย์ช่วยให้มนุษย์สั่งสมประสบการณ์ไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำงานได้ อย่างมีประสิทธิภาพผลทำให้มนุษย์ที่จะวางกฎเกณฑ์สำหรับการดำเนินชีวิตของตนเองได้อย่างมีระบบและ วัฒนธรรมยังทำให้มนุษย์มีการเรียนรู้ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ อีกทั้งยังเป็นพื้นฐานที่ทำให้เกิดการ พัฒนาทางด้านเทคโนโลยี เพื่อความอยู่รอดและเจริญก้าวหน้าของมนุษย์

5. วัฒนธรรม เป็นตัวกำหนดนิยามความหมายให้กับชีวิต รวมทั้งสิ่งต่างๆที่อยู่รอบตัวเรา ซึ่ง อาจจะอยู่ในรูปแบบของศาสนา พิธีกรรม ทำให้เมื่อมนุษย์ได้ความหมายเกี่ยวกับสิ่งใดแล้ว ปรักกลายมา เป็นการสร้างแนวความคิดของระบบสังคมขึ้นมาได้

6. วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงและปรับเปลี่ยนได้ โดยวัฒนธรรมเกิดจากความคิดของ มนุษย์ และเกิดจากการที่มนุษย์สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม ทำให้วัฒนธรรมที่เกิดขึ้นมาไม่คงที่และ ไม่ตายตัว แต่จะมีการเปลี่ยนแปลงไปเรื่อยๆ ตามแต่ละช่วงสมัย

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข และสุวรรณ บัวทวน (2528 : 18) ได้สรุปลักษณะทางวัฒนธรรม ไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. วัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดความคิดและค่านิยมทางสังคม กำหนดมาตรฐานพฤติกรรมของ มนุษย์ที่อาศัยอยู่ในสังคมเดียวกัน
2. วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มนุษย์เรียนรู้ โดยเป็นการค่อยๆ เรียนรู้ทีละเล็กทีละน้อย จากคนรุ่นหนึ่งไปสู่อีกคนรุ่นหนึ่งในสังคมที่บุคคลคนนี้เติบโตมา ทำให้เปรียบวัฒนธรรมได้ว่าเป็นมรดกทางสังคมที่ได้รับ การถ่ายทอด โดยผ่านกระบวนการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมหรือกระบวนการเรียนรู้ทางสังคม
3. วัฒนธรรมมีพื้นฐานมาจากการใช้สัญลักษณ์กล่าวได้ว่า สัญลักษณ์ เป็นต้นกำเนิดของ พฤติกรรมของมนุษย์โดยมีภาษาเป็นเครื่องมือที่มนุษย์ใช้ในการสื่อสารระหว่างกัน นอกจากนี้ภาษาก็ยังเป็นสัญลักษณ์ที่ทำให้มนุษย์สามารถรวบรวมความรู้และความเข้าใจที่มีต่อธรรมชาติได้อย่างเป็นระบบ ระเบียบและสามารถถ่ายทอดสิ่งที่มนุษย์รวบรวมเป็นความรู้นี้ไปยังคนรุ่นต่อไป
4. วัฒนธรรมเป็นองค์รวมของความรู้และภูมิปัญญาที่มีหน้าที่สนองตอบความต้องการพื้นฐานของ มนุษย์ และเป็นกฎเกณฑ์ให้มนุษย์ดำเนินชีวิตอย่างมีระเบียบแบบแผนเพื่อให้สังคมทำงานได้อย่างเป็น ระบบ และวัฒนธรรมยังช่วยให้มนุษย์ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม เป็นพื้นฐานของการพัฒนาทางด้าน เทคโนโลยี เพื่อความเจริญและความอยู่รอดของมนุษย์
5. วัฒนธรรม คือ กระบวนการที่กำหนดนิยามความหมายให้กับชีวิตและสิ่งต่างๆ ที่อยู่ รอบตัวเรา วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่งมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา จนบางครั้งมนุษย์ไม่อาจปรับเปลี่ยนได้ทันที ทำให้สังคมนี้เกิดความรู้สึกแปลกแยก และมีผลกระทบรุนแรงถึงขั้นทำให้วัฒนธรรมแตกสลายไป

ตัวบ่งชี้บริบท

วรรณกรรม เพื่อองขจรศักดิ์ (2561) ได้เรียกตัวบ่งชี้บริบทที่แสดงการตระหนักรู้เชิงอภิวัจจนปฏิบัติศาสตร์ว่า “ตัวบ่งชี้ บริบทเชิงอภิวัจจนปฏิบัติศาสตร์” (metapragmatic contextualization cue) ในการเก็บข้อมูลการสนทนา ของผู้บอกภาษาชาวไทยและชาวญี่ปุ่นในการอภิปรายกลุ่ม ผู้วิจัยพบว่า ตัวบ่งชี้บริบทเชิงอภิวัจจนปฏิบัติศาสตร์ที่ปรากฏในข้อมูลภาษาไทยมี 2 รูปแบบ ได้แก่ การหัวเราะและการซ้ำ ในขณะที่ข้อมูลภาษาญี่ปุ่นมีตัวบ่งชี้ บริบทเชิงอภิวัจจนปฏิบัติศาสตร์ 4 รูปแบบ ได้แก่ การหัวเราะ การซ้ำการเบาเสียง และการเติมผลัดการสนทนาของผู้ฟัง ผลการเปรียบเทียบตัวบ่งชี้บริบทเชิงอภิวัจจนปฏิบัติศาสตร์ในภาษาไทยและภาษาญี่ปุ่นมีดังนี้

4.1 การหัวเราะ การหัวเราะบ่งบอกถึงอารมณ์ขันของผู้พูดที่มีต่อเหตุการณ์การกระทำ หรือคำพูดที่กำลังมีส่วนร่วม อยู่ในขณะนั้น และถือเป็นตัวบ่งชี้บริบทประเภทหนึ่ง การหัวเราะก่อนหรือหลังจากที่ได้กล่าวถ้อยคำหนึ่งๆ เป็น การบอกบริบทว่า ผู้พูดกล่าวถ้อยคำนั้นๆ ด้วยความสนุกสนานและไม่ได้จริงจังกับถ้อยคำที่กล่าว (Coates, 2007: 44) ผู้วิจัยพบว่า หน้าที่ในเชิงอภิวัจจนปฏิบัติศาสตร์ของการหัวเราะมักเกิดขึ้นหลังจากที่ผู้พูดกล่าวถ้อยคำที่ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์การสนทนา ผู้พูดจึงตระหนักรู้ถึงความไม่เหมาะสมของถ้อยคำที่กล่าวและใช้การหัวเราะ เพื่อวางแนวทางการตีความให้แก่ผู้ฟัง ทำให้ผู้ฟังเข้าใจว่า ถ้อยคำของผู้พูดที่อาจดูไม่เหมาะสม ไม่สุภาพ หรือ อาจตีความในเชิงลบได้นั้น เป็นการพูดเชิงหยอกล้อ ผู้วิจัยพบการหัวเราะซึ่งทำหน้าที่ทางอภิวัจจนปฏิบัติศาสตร์ ดังกล่าวทั้งในภาษาไทยและภาษาญี่ปุ่น

4.2 การซ้ำ การซ้ำ (repetition) เป็นวิธีการหนึ่งซึ่งบ่งบอกบริบทการสื่อสารให้ผู้ร่วมสนทนาได้ทราบว่า ผู้พูด เข้าใจถ้อยคำที่ผู้ฟังกล่าวหรือไม่ (Katagiri and Shimojima, 2003: 67) หรือบ่งชี้ว่า ผู้พูดมีข้อสงสัย หรือมีปัญหบางประการเกี่ยวกับถ้อยคำของผู้ฟัง (Hayashi and Hayano, 2013) ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า การซ้ำมีบทบาทแสดงการตระหนักรู้เชิงอภิวัจจนปฏิบัติศาสตร์ด้านการสื่อเจตนาใน 2 แง่มุม ประการแรกคือ บ่งชี้ว่า ผู้พูดตระหนักรู้เจตนาของผู้ฟังที่แฝงอยู่ในถ้อยคำหนึ่งๆ แต่มีปัญหา หรือข้อขัดข้องบางประการเกี่ยวกับถ้อยคำที่ผู้ฟังกล่าว และประการที่สองคือ ผู้พูดตระหนักรู้เจตนาของผู้ฟังและผู้พูดเห็นด้วยกับผู้ฟังเพียงบางส่วนเท่านั้น ผู้วิจัยพบว่า การซ้ำที่ปรากฏในข้อมูลภาษาไทยแสดงการตระหนักรู้เชิงอภิวัจจนปฏิบัติศาสตร์ในแบบแรก ซึ่งเป็น การให้ข้อคิดเห็นว่า ถ้อยคำของผู้ฟังอยู่นอกเหนือความคาดหมายของผู้พูด และผู้พูดไม่เห็นด้วยกับถ้อยคำนั้นๆ ของผู้ฟัง ส่วนในกรณีการซ้ำภาษาญี่ปุ่น เป็นการแสดงการตระหนักรู้เชิงอภิวัจจนปฏิบัติศาสตร์ในแบบที่สอง คือ ผู้พูดตระหนักรู้ถึงเจตนาของผู้ฟัง และความเห็นด้วยในบางส่วน ซึ่งได้แก่ส่วนที่ถูกกล่าวซ้ำ

4.3 การเบาเสียง ตัวบ่งชี้บริบทเชิงอภิวัจจนปฏิบัติศาสตร์ที่ผู้วิจัยพบเฉพาะในข้อมูลของผู้บอกภาษาชาวญี่ปุ่นเท่านั้น คือ การเบาเสียง ซึ่งเป็นการปรับเปลี่ยนลีลาการใช้ภาษาที่แสดงให้เห็นว่า ผู้พูดมีความลังเล และไม่กล้าว่าถ้อยคำใด ถ้อยคำหนึ่งออกไปด้วยน้ำเสียงที่หนักแน่น (Maynard, 2002: 284) การเบาเสียงเป็นวิธีการหนึ่งในการแสดง ความสุภาพในหลายสังคม รวมทั้งสังคมญี่ปุ่น ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การเบาเสียงสามารถบ่งชี้ได้ว่า ผู้พูดได้ ตระหนักถึงเชิงอภิวัจจนปฏิบัติศาสตร์ต่อความเหมาะสมของการใช้ภาษา โดยสื่อให้เห็นมุมมองของผู้พูดที่มีต่อ ภาษาที่กำลังกล่าวว่า มีความไม่เหมาะสมบางประการ

4.4 การเติมผลัดการสนทนา การเติมผลัดการสนทนาเป็นตัวบ่งชี้บริบทเชิงอภิวัจจนปฏิบัติศาสตร์ที่ การศึกษาครั้งนี้พบในข้อมูลของ ผู้บอกภาษาชาวญี่ปุ่นเท่านั้น ฮายาชิ (Hayashi, 1999) กล่าวถึง ลักษณะเฉพาะประการหนึ่งในการปฏิสัมพันธ์ ของชาวญี่ปุ่นว่า การที่ผู้ร่วมสนทนาต่างเติมผลัดการสนทนาของ กันและกัน แสดงให้เห็นว่า ผู้พูดเข้าใจเจตนา ของอีกฝ่าย ที่ได้สื่อสารผ่านถ้อยคำหนึ่งๆ จึงแสดงการยอมรับและ เห็นด้วยกับผู้ฟัง

นิยามของคำ วลี ประโยค

นวรรณ พันธุมเมธา(2520) ได้กล่าวถึงคำวลีและประโยค ไว้ว่า เป็นศัพท์ทางไวยากรณ์ที่ใช้กัน แพร่หลายนักไวยากรณ์อาจให้คำจำกัดความของศัพท์เหล่านี้แตกต่างกันไปบ้างดังนี้

คำ พระยาอุปกิตศิลปสาร (๒๕๑๑, น. ๕๙) กล่าวว่ามีความหมายต่างกันเป็น ๓ อย่าง ความหมายแรกคือ “ พยางค์หนึ่ง ๆ คือเสียงที่เปล่งออกมาครั้ง ๆ ดังที่ใช้อยู่ในตำราอักขรวิธีว่า คำเป็นคำตาย และที่ใช้ในตำราฉันทลักษณ์ว่า คำครุคำหลุ หรือจำนวนคำที่ใช้ในวรรคหนึ่ง ๆ ของคำประพันธ์ว่าโคลงบางบาทเท่านั้นคำฉันทน์ที่มีเท่านั้น เป็นต้น”

ความหมายที่สองคือ“ คำร้องท่อนหนึ่งเป็นคำหนึ่งดังที่ใช้ในคำกลอนบทละครต่าง ๆ คือหมายความว่ คำกลอน ๒ วรรคเป็นคำหนึ่ง

ความหมายที่สามคือ“ เสียงที่พูดออกมาได้ความอย่างหนึ่งตามความต้องการของผู้พูด จะเป็นที พยางค์ก็ตามเรียกว่าคำหนึ่ง

นักภาษาศาสตร์ได้ให้คำจำกัดความของคำต่างออกไป คือคำคือหน่วยในภาษาที่เล็กที่สุดที่อยู่ลำพัง ได้ดังที่วิจิตรนภานุพงศ์ (๒๕๒๔ น. ๔) ได้เขียนถึงคำไว้ว่า "มีหลายภาษาในโลกซึ่งมีวิธีประกอบรูปคำ สลับซับซ้อนมากและบางส่วนของที่ประกอบกันนั้นแต่ละส่วนที่มีความหมาย แต่บางส่วนอาจจะใช้ลำพังได้ บางส่วน จะใช้ลำพังไม่ได้ ส่วนที่ใช้ลำพังได้ก็ถือว่าเป็น " คำ " ได้ ที่ใช้ลำพังไม่ได้ก็ไม่ใช่" คำ

วลีพระยาอุปกิตศิลปสาร (๒๕๑๑. น. ๒๐๕) กล่าวว่าหมายถึงกลุ่มคำที่มีจำนวนคำตั้งแต่ ๒ คำขึ้นไป และไม่มี ความครบที่จะเป็นประโยคได้ ชื่อของวลีคล้ายตามชนิดของคำที่อยู่ข้างหน้าทั้งนี้เพื่อสะดวกแก่การ จดจำ พระยาอุปกิตศิลปสารจำแนกคำในภาษาไทยเป็น ๗ ชนิดวลีจึงมี ๒ ชนิด ได้แก่ นามวลี สรรพนามวลี วิเศษณ์วลี บุพบทวลี สันธานวลี และอุทานวลี

ต่อมาวิจิตรนภานุพงศ์ (๒๕๒๔, น. ๗๙) ได้ให้คำจำกัดความของวลีว่า "คำคำเดียวหรือคำคำเดียวกับ ส่วนขยายซึ่งทำหน้าที่เป็นส่วนหนึ่งของประโยคชนิดใดชนิดหนึ่งใน ๑๐ ชนิด" วลีมี ๕ ชนิด ได้แก่ นามวลี กริยาวลี กาลวลี สถานวลี และพิเศษวลี

นวรรรณพันธุเมธา (๒๕๒๕ น. ๙๓) ได้เสนอความคิดเกี่ยวกับคำจำกัดความของวลีอีกแนวหนึ่ง คือ ถือว่าเป็น " กลุ่มคำซึ่งเกิดขึ้นจากการนำคำขยายมาขยายคำหลัก" นวรรรณถือว่าคำหลักมี ๒ ชนิดคือคำนาม และคำกริยา วลีจึงมี ๒ ชนิดเช่นเดียวกันคือ นามวลีและกริยาวลี

ประโยค พระยาอุปกิตศิลปสาร (๒๕๑๑. น. ๑๙๓-๑๙๓) กล่าวว่า " ประโยคคือถ้อยคำที่มีเนื้อความ บริบูรณ์" และได้กล่าวถึงส่วนประกอบของประโยคว่าประโยคหนึ่ง ๆ แบ่งออกเป็นสองภาคดังนี้

ก. ภาคประธานหมายความว่าส่วนที่ผู้กล่าวอ้างขึ้นก่อนเพื่อให้ผู้ฟังรู้ว่าเป็นข้อสำคัญของ ข้อความภาคนี้ โดยมากมักเป็นคำนามหรือสรรพนามเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งผู้พูดหรือผู้เขียนกล่าวขึ้นก่อน เช่น ตาสีบ้านฉันเขาเป็นต้นซึ่งทราบได้ แต่เพียงว่าเป็นใครหรืออะไรเท่านั้น

ข. ภาคแสดงหมายถึงคำที่แสดงอาการของภาคประธานให้ได้ความครบว่าแสดงอาการอย่าง นั้นอย่างนี้เช่นตาสี-นอนบ้าน-งามฉันกินข้าว เขา-เป็นนายอำเภอ นี้เรียกว่าภาคแสดงข้อความใด ๆ ถ้ามีความหมายครบ ๒ ภาคบริบูรณ์เช่นนี้แล้วก็ได้ชื่อว่าเป็นประโยค

พระยาอุปกิตศิลปสารกล่าวว่าประโยคมี ๒ ภาค แต่วิจิตรนภานุพงศ์ (๒๕๒๔, น. ๒๑) มีความเห็น ต่างออกไปโดยกล่าวว่า " ประโยคสามัญที่สั้นที่สุดจะมีคำเพียงคำเดียว ซึ่งถือว่ามีส่วนของประโยคเพียงส่วน

เดียวกันนั้นไม่จำเป็นต้องมี ๒ ภาคดังกล่าวไว้ในตำราเดิม ในเมื่อนักไวยากรณ์ให้ความหมายของคำวลีและประโยคต่างกันไป ความเข้าใจเกี่ยวกับคำวลีและประโยคก็ต่างกันไปบ้าง และการตัดสินว่าไหนเป็นคำวลีหรือประโยคก็อาจจะต่างกัน

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษานี้ ผู้วิจัยได้เลือกสำรวจตัวอย่างประโยค วลี ที่แสดงและบ่งชี้ถึงการใช้ภาษาไทยอย่างไม่ถูกต้องไม่ว่าจากตัวผู้ใช้ภาษาเองหรือจากความยากในตัวภาษาญี่ปุ่นเอง ทั้งนี้ ความผิดพลาดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนั้นสามารถอธิบายได้อย่างคร่าว ๆ ได้โดยแบ่งจำแนกออกเป็นสามกลุ่มคือ การสื่อความผิดจากความยากของตัวภาษา และการสื่อความผิดจากตัวผู้ใช้ภาษา

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการทดลองในครั้งนี้ ได้แก่ ชาวญี่ปุ่นที่ใช้ภาษาไทยในการถ่ายทอดสด ชาวไทยที่ได้อาศัยที่ญี่ปุ่น ชาวไทยที่ได้เรียนและใช้ภาษาญี่ปุ่นรวมถึงชาวไทยและต่างชาติที่ได้อยู่บริษัทสังกัดที่เกี่ยวข้องกับประเทศญี่ปุ่น รวมทั้งสิ้น 6 คน

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) คือเก็บข้อมูลจากวิดีโอถ่ายทอดสด โดยผู้วิจัยเป็นผู้ค้นคว้าและเก็บข้อมูลด้วยตนเอง เพื่อเปรียบเทียบการใช้ภาษาที่ไม่ถูกต้อง และคาดการณ์ผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นต่อไป

การรวบรวมข้อมูล

ในการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลไว้ตามขั้นตอนดังนี้

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลโดยการจดบันทึกจากวิดีโอที่ได้ไปสังเกตการณ์

ผู้วิจัยแยกประเภทของข้อมูลที่ได้รับมาว่าเป็นข้อมูลที่ใช้ผิดประเภทใดบ้าง

ผู้วิจัยสรุปและประเมินผลกระทบที่อาจจะได้รับจากการสื่อสารผิดพลาดหรือสารที่ได้รับผิดเพี้ยนไปจากผู้ส่งสาร

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากการจดบันทึก วิเคราะห์สิ่งที่ VTUBER พูดผู้วิจัยได้แยกประเภทของข้อมูลที่ได้บันทึกมาแต่ละข้อมูลจำแนกออกเป็นประเภทต่าง ๆ เช่น ความผิดพลาดที่เกิดจากความแตกต่างทางภาษาหรือความผิดพลาดของตัวผู้ส่งสารเอง โดยแยกออกเป็นข้อ ๆ ตามประเภทของข้อผิดพลาด

ที่เกิดขึ้น แล้วจึงนำมาอภิปรายว่าอาจจะสื่อความผิดพลาดได้อย่างไรบ้าง และการสื่อความแบบที่ได้ยกตัวอย่างมา มีความคล้ายคลึงหรือแตกต่างจากภาษาไทยอย่างไร

ปัญหาที่เกิดจากการใช้ภาษาผิดที่มาจากการเข้าใจไวยากรณ์ วรวรรณ เฟื่องขจรศักดิ์ (2561) ได้กล่าวถึงตัวบ่งชี้บริบทกับการตระหนักรู้เชิงอวัจนปฏิบัติศาสตร์ ไว้ว่าโดยปกติคนเราน่าจะสื่อสารกันเข้าใจได้ทันทีเมื่อกล่าวภาษา แต่ในความเป็นจริง มีอาจทำเช่นนั้นได้เสมอไป บางครั้งเราไม่กล่าวถึงสิ่งที่ต้องการสื่อสารให้ผู้ฟังได้รับรู้โดยตรงตรงมา อาจเป็นเพราะเหตุผลด้านความสุภาพ ด้านความสัมพันธ์ ฯลฯ ในกรณีเช่นนี้ผู้พูดและผู้ฟังจำเป็นต้องอาศัย “บริบท” ในการสนทนาเพื่อทำความเข้าใจเจตนาของกันและกัน การปฏิสัมพันธ์ครั้งนั้นๆ จึงสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Thomas, 1995: 22) กัมเปอร์ส (Gumperz, 1992) ได้นำเสนอมุมมองเกี่ยวกับ “บริบท” เอาไว้ว่า บริบทมิใช่สิ่งที่ผู้พูดและผู้ฟังจะสามารถรับรู้ได้ด้วยตนเองเสมอไป หากแต่รับรู้ได้เมื่อผู้สื่อสารฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งใช้ตัวบ่งชี้ (cue) บางอย่างควบคู่ไปกับถ้อยคำในการที่ใช้สื่อสาร เพื่อบอกใบ้ให้อีกฝ่ายหนึ่งรับทราบและตีความถ้อยคำของผู้พูดไปตามแนวทางที่ผู้พูดตั้งใจไว้ กัมเปอร์สเรียกตัวบ่งชี้นี้ว่า “ตัวบ่งชี้บริบท” (contextualization cue) ซึ่งอาจเป็นได้ทั้งลักษณะทางเสียง การสลับภาษา การเลือกใช้คำศัพท์ทางรวมถึงอวัจนภาษา (Gumperz, 1992: 231; Cameron, 2001: 109)

งานวิจัยด้านอวัจนปฏิบัติศาสตร์ส่วนใหญ่ศึกษาการแสดงการตระหนักรู้เชิงอวัจนปฏิบัติศาสตร์ ด้วยคำบรรยายข้อคิดเห็นของผู้พูด หรือคำบ่งชี้ประเภทต่างๆ ซึ่งเป็นการแสดงออกแบบชัดแจ้ง ส่วนการแสดงออกด้วยตัวบ่งชี้บริบทประเภทต่างๆ ซึ่งเป็นการแสดงออกอย่างไม่ชัดแจ้งนั้นยังไม่มากนัก ดังตัวอย่างการศึกษาของฮาเบอร์แลนด์ (Haberland, 2007) ผู้ศึกษาการเปลี่ยนภาษา (language shift) ซึ่งถือเป็น ตัวบ่งชี้บริบทรูปแบบหนึ่งตามแนวคิดของกัมเปอร์สที่ได้กล่าวถึงแล้วก่อนหน้านี้ฮาเบอร์แลนด์นำเสนอมุมมองว่า การเปลี่ยนภาษาเป็นการกระทำเชิงอวัจนปฏิบัติศาสตร์ (metapragmatic act) การเปลี่ยนภาษาจากภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาหนึ่งในขณะที่กำลังสนทนา สื่อถึงเจตนา (meaning) บางประการของผู้พูด ที่ต้องการสื่อสาร ไปยังผู้ฟัง และอาจเกี่ยวข้องกับข้อคิดเห็นของผู้พูดว่า ควรใช้ภาษาใดให้เหมาะสมแก่การสื่อสารในบริบท นั้นๆ และเหตุใดจึงจำเป็นต้องเปลี่ยนจากภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่ง ฮาเบอร์แลนด์ยกตัวอย่างการเปลี่ยนภาษาของพนักงานโรงแรมชาวญี่ปุ่นที่สนทนาทางโทรศัพท์กับลูกค้าชาวเดนมาร์กที่พูดภาษาญี่ปุ่นได้ทั้งสอง สนทนากันโดยใช้ภาษาญี่ปุ่นสลับกับภาษาอังกฤษ

ตัวอย่าง

พนักงาน: Ima fax mo gozaimasu ga

(‘ตอนนี้ทางเรามีแฟกซ์แล้วนะครับ’)

ลูกค้า: Sou desu ne ano fax no bangou wa nangou desu ka?

(‘เหรอครับ เอ่อ แฟกซ์เบอร์อะไรหรือครับ’)

พนักงาน: Hai, bangou wa zero three, three eight two two, two two five two

(‘ครับ เบอร์[เปลี่ยนเป็นภาษาอังกฤษ] 03-3822-2252’)

(Haberland, 2007: 134)

หากพิจารณาบริบทของการสื่อสารที่พนักงานชาวญี่ปุ่นกำลังสนทนากับลูกค้าชาวเดนมาร์กด้วยภาษาญี่ปุ่น การที่พนักงานโรงแรมเปลี่ยนภาษาจากภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาอังกฤษเมื่อพูดถึงตัวเลข (ผลัดที่ 3) อาจมองได้ว่าพนักงานโรงแรมชาวญี่ปุ่นมีเจตนาที่จะอำนวยความสะดวกให้แก่ลูกค้าชาวต่างชาติโดยแสดงการตระหนักรู้เชิงอภิวัตน์ปฏิบัติศาสตร์ต่อผลของการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาญี่ปุ่นในการสื่อสารเกี่ยวกับตัวเลข หากพนักงานสื่อสารโดยใช้ภาษาญี่ปุ่น อาจทำให้ลูกค้าซึ่งเป็นชาวต่างชาติเข้าใจข้อมูลคลาดเคลื่อน เนื่องจากพนักงานไม่ทราบว่า ลูกค้าสามารถเข้าใจตัวเลขภาษาญี่ปุ่นได้มากน้อยเพียงใด การใช้ภาษาอังกฤษจึงน่าจะทำให้ลูกค้าเข้าใจและรับทราบข้อมูลได้ชัดเจนมากกว่า ดังนั้น พนักงานจึงเปลี่ยนมาใช้ภาษาอังกฤษเมื่อกล่าวถึงตัวเลข เหตุผลเดียวกันนี้สามารถอธิบายเหตุผลที่พนักงานเปลี่ยนภาษา จากภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาอังกฤษเมื่อ กล่าวถึงแฟกซ์ (ในผลัดแรก) ได้ด้วยเช่นกัน ในกรณีนี้แทนที่พนักงานจะออกเสียงคำว่า แฟกซ์ว่า “fakkusu” (ตามแบบภาษาญี่ปุ่น) แต่กลับออกเสียงตามระบบเสียงภาษาอังกฤษว่า “fax” เพราะคิดว่า การออกเสียง “fax” ในแบบดังกล่าวอาจทำให้ลูกค้าฟังได้เข้าใจชัดเจนมากกว่า

บทที่ 4 การเปรียบเทียบการใช้ภาษา

จากการทบทวนการศึกษาด้านอภิวัจนปฏิบัติศาสตร์ในภาษาญี่ปุ่นและภาษาไทย ผู้วิจัยพบว่าการศึกษาด้านอภิวัจนปฏิบัติศาสตร์ในภาษาไทยมีอยู่จำกัด เท่าที่พบเป็นการศึกษาเรื่องการแสดงการตระหนักรู้เชิงอภิวัจนปฏิบัติศาสตร์ด้วยสำนวนการกล่าวออกตัวของกฤษดาวรรณ หงส์ดารมภ์ (Hongladarom, 2007) และการตระหนักรู้เชิงอภิวัจนปฏิบัติศาสตร์ที่แสดงออกด้วยข้อความแสดงความคิดเห็นในการศึกษาของซิมป์สัน (Simpson, 1993) แต่ยังไม่ปรากฏการศึกษาที่วิเคราะห์การตระหนักรู้เชิงอภิวัจนปฏิบัติศาสตร์ที่แสดงออกด้วย ตัวบ่งชี้บริบท ส่วนในภาษาญี่ปุ่นนั้น แม้จะมีการศึกษาด้านอภิวัจนปฏิบัติศาสตร์อย่างแพร่หลาย แต่เท่าที่ได้สำรวจมานั้น การศึกษาที่เกี่ยวข้องยังไม่มี การนำเสนอมุมมองที่เกี่ยวกับตัวบ่งชี้บริบทที่ทำหน้าที่แสดงการตระหนักรู้เชิงอภิวัจนปฏิบัติศาสตร์มากนัก

การสื่อความผิดจากความยากของตัวภาษา

“น่าจะนานมาก ล้านชับลองปู่บ โตะสี่เกี้ยว (卒業) อายุเกิน 17 ปีแล้ว”

ในประโยคข้างต้นนี้เป็นการใช้ภาษาผิดในแง่ของสวาทที่ยากและซับซ้อนเกินไป กอปรกับสวาทไม่เป็นที่สอดคล้องกับความเชื่อของผู้รับสวาท เนื่องจากในประเทศไทยนั้นไม่มีวัฒนธรรมการจบการศึกษาของวงการโอดอลหรือสิ่งบันเทิง การสื่อความในประโยคนี้จึงเป็นไปได้ยาก

แม้ว่าบริบทนี้การสื่อความเพื่อให้ผู้รับสวาทสามารถเข้าใจตัวบริบทและความที่ต้องการสื่อสวาทนั้น จำเป็นจะต้องมีความเข้าใจทางด้านวัฒนธรรมของญี่ปุ่นประกอบด้วย แต่สังเกตได้ว่าการที่ตัว VTUBER หรือผู้ส่งสวาทจงใจใช้คำนี้ในการสื่อสวาทนั้นอาจแสดงได้ถึงเจตนาของการพยายามให้ผู้รับสวาทเข้าใจตรงกัน ถึงแม้ว่าจะผิดหลักการใช้ภาษาไทยก็ตาม ซึ่งแสดงให้เห็นลักษณะการถ่ายโอนทางภาษาตามที่ คุณวัชณีย์ สมชนะกิจ (2561) ได้อ้างอิงในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนทางอภิวัจนปฏิบัติศาสตร์ในต่างประเทศความว่า การศึกษาการถ่ายโอนทางอภิวัจนปฏิบัติศาสตร์นั้นมีย่างแพร่หลาย (อาทิ Taylor, 1975; Beebe & Takahashi, 1987; Yamagashira, 2001; Bu, 2012; Jiang, 2015) Taylor (1975) ซึ่งศึกษาการใช้คำ ผิด ของผู้เรียนภาษาสเปน

แสดงให้เห็นว่ากลุ่มของผู้เรียนภาษาชั้นต้นจะเกิดการถ่ายโอน ในระดับสูงที่สุด และจะค่อย ๆ ลดระดับลงเมื่อความสามารถในการใช้ภาษาสูงขึ้น INTHANINTHAKSIN JOURNAL Vol. 13 No.1 January-June 2018 195 ส่วนผู้เรียนชั้นกลางจะเกิดการการสรุปเกินการ (Overgeneralization) สอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ Yamagashira(2001) ซึ่งพบว่าผู้เรียนที่มีความสามารถในการใช้ ภาษาในระดับสูงจะสามารถใช้กลวิธีในการปฏิบัติได้เหมือนกับชาวอเมริกัน ตรงข้าม กับผู้เรียนที่มีความสามารถในการใช้ภาษาในระดับต่ำ จะปรากฏการใช้กลวิธีที่ถ่าย โอนมาจากภาษาแม่หรือภาษาที่หนึ่ง (L1) ส่วน Jiang(2015) ซึ่งศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างการถ่ายโอนและความสามารถในการใช้ ภาษา L2 ก็ได้กล่าวไปในทิศทางเดียวกัน ว่าการถ่ายโอนจะพบมากขึ้นในกลุ่มที่มีความสามารถทางภาษาน้อยกว่า แต่จากผล การศึกษาในงานวิจัยของ Beebe&Takahashi(1987) กลับพบว่าถึงแม้การถ่ายโอน จะพบได้ทั้งในกลุ่มที่มีความสามารถระดับต่ำ และสูงแต่ยิ่งความสามารถทางภาษา สูงขึ้นเท่าใดจะพบการถ่ายโอนได้มากเท่านั้น เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ Bu(2012) กล่าวว่ายิ่งผู้เรียนมีความสามารถมากทางภาษามากขึ้นเท่าใดใน L2 จะ พบการถ่ายโอนจาก L1 ได้มากขึ้น เช่น การใช้กลวิธีที่เป็นวัจนกรรมตรง(direct strategies) เป็นเพราะผู้เรียนมีความสามารถทางภาษาที่จะควบคุมและเลือกใช้ได้ตามใจ ซึ่งในกรณีของตัวอย่างวลีที่ผู้วิจัยได้ยกตัวอย่างไปข้างต้นนั้น บ่งชี้ว่าตัว VTUBER หรือผู้ส่งสารนั้น อาจจะเป็นผู้ที่มีความสามารถทางภาษาระดับปานกลางขึ้นไป เนื่องจากคำที่ได้เลือกใช้ใช้นั้นสอดคล้องกับวัฒนธรรมของญี่ปุ่นเป็นอย่างมาก

การสื่อความผิดจากตัวผู้ใช้ภาษา

“พบข่าว เจเค คอนแวน เสียชีวิตคา โอะฟูโระ (お風呂) เนื่องจากเขาคอมพิวเตอร์ไปไลฟ์ขณะเข้าโอะฟูโระ”

ประโยคนี้เป็นการใช้ภาษาผิดอย่างมีนัยยะสำคัญในแง่ของการใช้คำศัพท์ผิดและการใช้กรรมมาผิดภาษาจากตัวผู้ใช้ภาษา โดยอาจจะก่อให้เกิดความเข้าใจผิดได้ โดยคำว่า **お風呂** (โอะฟูโระ) นั้น แปลว่าอ่างอาบน้ำและการพูดว่าเข้าไปในโอะฟูโระนั้นในทางภาษาญี่ปุ่นนั้นมีสำนวนหรือวัฒนธรรมของตนที่จะแปลได้ว่าการเข้าไปอาบน้ำหรือเข้าไปแช่น้ำ (**お風呂に入る**) โดยหากมองในแง่ความหมายโดยรวมนั้น อาจจะพอสื่อความได้ แต่ประโยคที่ถอดความออกมาจะไม่ถูกต้องตามที่อยากสื่อความได้ในช่วงท้ายของ

ประโยค จากนำเข้าไปอาบน้ำด้วยเป็นน้ำลงอ่างไปด้วย ซึ่งในผลลัพธ์นั้นอาจจะไม่แตกต่างกันมาก แต่ในแง่ของความหมายโดยตรงนั้นอาจจะไม่ถูกต้องตามที่ควร ซึ่งในประโยคนี้อาจจะพูดเป็นไทยได้ว่า “พบข่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในชุดเครื่องแบบนักเรียนคอนแวนเสี่ยชีวิตคาอ่างอาบน้ำเนื่องจากนำคอมพิวเตอร์ไปถ่ายทดสอบขณะเข้าไปอาบน้ำด้วย” ซึ่งประโยคนี้อาจได้บ่งชี้ว่าตัว VTUBER หรือผู้ส่งสารนั้นมีประสบการณ์ในการสนทนากับเจ้าของภาษาอยู่ค่อนข้างสูง เพราะสามารถใช้ภาษาได้ใกล้เคียงกับรูปแบบการใช้ภาษาของเจ้าของภาษา โดยอ้างอิงได้จากงานวิจัยการถ่ายโอนทางวัฒนธรรมปฏิบัติศาสตร์ระหว่างภาษาไทยกับภาษาต่างประเทศ (อาทิ ธนพรพรข สายหุ่่น , 2542; ปราณณี โหมดหิรัญ, 2548; นวมินทร์ ประชานันท์, 2549; Wannaruk, 2008 ; ขวัญฤทัย สีปป์พัฒนกร, สุขุม วสุนธราโคภิต, และอังคณา ทองพูน พัฒนศรม, 2557; วีณา สร้างกลาง,2557) โดยผลการศึกษาที่ได้มีทั้งสอดคล้องและต่างกันไปในมิติระดับความสามารถของ ผู้เรียนที่จะก่อให้เกิดการถ่ายโอนทางวัฒนธรรมปฏิบัติศาสตร์และมิติการให้ความสำคัญ กับสถานภาพทางสังคมระหว่างตนกับคู่สนทนา เช่น การถ่ายโอนทางวัฒนธรรมปฏิบัติศาสตร์ จะพบได้มากในกลุ่มผู้เรียนที่มีประสบการณ์ทางภาษาสูงมากกว่าเพราะผู้เรียนที่มี ประสบการณ์ทางภาษาต่ำ ยังมีความสามารถไม่มากพอ (ปราณี โหมดหิรัญ, 2548; นวมินทร์ ประชานันท์, 2549) อีกด้านหนึ่งกลุ่มผู้เรียนที่มีระดับความสามารถทาง ภาษาต่ำ จะพบการแปลจาก L1 ไปยัง L2 เพราะขาดความรู้ทางวัฒนธรรมปฏิบัติศาสตร์ ได้เช่นเดียวกัน (Wannaruk, 2008 ; ขวัญฤทัย สีปป์พัฒนกร, สุขุม วสุนธราโคภิต, และอังคณา ทองพูน พัฒนศรม, 2557) นั่นก็คือ ถ่ายโอนภาษาจะมีความแตกต่าง กันไปขึ้นอยู่กับว่าผู้เรียนคนนั้นมีระดับความรู้ทางภาษาและประสบการณ์การ สนทนากับเจ้าของภาษาเพียงใด (คุณัชญ์ สมชนะกิจ,2561:7)

1. “ซาซะอม จาโน” (じゃない)
2. แบบว่า ถ้าพูดถึงวงการวีทูปเบอร์ไทย ก็นี่ไม่ค่อยออกเดส เฮนคะเนะ (へんだね)
3. โดยเฉพาะเหล่าสาวก มิเซย์เน็น (未成年) เก็บเงินไว้ก่อน
4. เป็นยังไงบ้าง เดสสุกา(ですか)
5. คราวนี้ไม่ได้ เดสสุเนะ(ですね)
6. โอเค อิมะ (今) โอเคนะ
7. อาโนเนะ (あのね) มีเรื่องจะมาเล่าให้ทุกคนฟังด้วยนะ

8. มันมีอะไรผิดพลาดกับแอป เดสสูเนะ (**ですね**)
9. คนบ้านไหน ชิเกา ชิเกา (**誓う 誓う**) แหม่ม ๆ ไม่รู้เดส
10. แหม่ม ๆ ไม่เข้าเรียนอยู่แล้ว **いつもさぼるです いつもさぼっているから、やすまなくても大丈夫**

ในกลุ่มวลีข้างต้นนี้เป็นการสื่อความผิดอย่างมีนัยยะสำคัญในลักษณะเดียวกันคือ ในแง่ของผู้ส่งสารมีความรู้ความเข้าใจในตัวภาษาต่างประเทศมากเกินไป มีความคุ้นเคยกับตัวภาษาญี่ปุ่นมากจนทำให้สารที่สื่อออกมานั้นไม่ถูกต้องตามหลักภาษาไทยดังที่เคยกล่าวไว้ก่อนหน้านี้ ซึ่งอาจจะทำให้ผู้ฟังหรือผู้รับสารเกิดความผิดพลาดในการสื่อความได้ แต่ถึงอย่างนั้นวลีข้างต้นมีการใช้อย่างแพร่หลายจาก VTUBER หลายท่านอยู่บ่อยครั้ง อีกทั้งรูปประโยคในกลุ่มนี้นั้นมีลักษณะคล้ายคลึงกับภาษาญี่ปุ่นในทางด้านโครงสร้างประโยคแสดงให้เห็นถึงความคุ้นชินของภาษาที่ญี่ปุ่นที่เหมือนเจ้าของภาษากว่าภาษาไทย ตัวอย่างเช่นประโยคแรกๆ ที่บอกว่า “อะอุมจาโน”

นั่นเป็นลักษณะของประโยคปฏิเสธของภาษาญี่ปุ่น โดยหากเป็นภาษาไทยนั้นมักจะมีคำบ่งชี้ถึงประโยคปฏิเสธเช่นคำว่า ไม่ หรือ ห้าม หน้าประโยค แต่ในลักษณะของกลุ่มนี้นั้นเป็นลักษณะการใช้ปฏิเสธของภาษาญี่ปุ่น ซึ่งมักจะมีภาคแสดงอยู่ในส่วนท้ายของประโยคหรือวลี

1. ชิเกา ชิเกา (**誓う 誓う**) อย่างมาใส่ร้ายนะ
2. ตอนนีแหม่ม ๆ คาเนะโนะ (**金ないです**)
3. อาจจะมีข้อผิดพลาดเยอะ ก็ โทเมนนานาได โมชิวาเคโนเดส (**ごめんあさい、もしわけないです**)
4. ไหน ในเซทใครขอจตุ jojo ภาค 5 บ้าง เดสสุกา (**ですか**) โดเดสกา (**どうですか**)
5. ดูต่อยคนจริงจังดู baki ดีกว่าไหม เดสสุเนะ (**ですね**)
6. เป็นลาย นันดักเค (**何だっけ**) เป็นลายสภานักเรียน

7. ขอจับุน จับุนเตะ นานิ (自分、自分って、なに)

8. เกมที่ชอบส่วนใหญ่เป็นเกมที่ต้องร้อง(กรี๊ด) เดสสุ (です)

เล่นมุกอะไร เดสสุ (です) สาวกงงละ เดสสุ ยาไบ(です、ヤバイ)

ในวลีนี้เป็นการใช้ภาษาผิคนัยยะสำคัญในลักษณะเดียวกันคือ จากตัวผู้ใช้ภาษา โดยตัวผู้ส่งสารมีความคุ้นเคยกับภาษาญี่ปุ่นมากเกินไปเช่นเดียวกับกลุ่มก่อนหน้า และเป็นการใช้คำซ้ำที่มักจะพบได้บ่อยครั้งในการตูนหรือหนังญี่ปุ่น โดยถึงแม้ว่าจะสามารถสื่อความได้แต่ก็ไม่ถูกต้องตามหลักการสื่อความทางภาษาไทย แต่ความแตกต่างระหว่างสองกลุ่มนี้คือลักษณะของกลุ่มด้านบนเป็นความคุ้นชินทางภาษาด้านโครงสร้างของภาษา แต่ในกลุ่มนี้นั้นเป็นลักษณะของวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นที่มักใช้สำหรับสร้างความบันเทิงหรือพูดในขณะถ่ายทอดสดของญี่ปุ่น ตัวอย่างเช่นประโยค

“อาจจะมีข้อผิดพลาดเยอะ ก็ โทเมนนานิ ไมชิวาเคไนเดส (ごめんあさい、もしわけ
ないです)”

นั่นโดยปกติการขอโทษสำหรับความไม่สะดวกต่าง ๆ นั้นในภาษาไทยนั้นจะมีลักษณะที่ใช้ภาษาที่สุภาพขึ้นเช่นเดียวกับภาษาญี่ปุ่น แต่สำหรับกรณีนี้นั้น VTUBER หรือผู้ส่งสารนั้นมีความคุ้นเคยกับภาษาญี่ปุ่น จึงใช้การขอขมาหรือขออภัย แบบเดียวกับวัฒนธรรมญี่ปุ่น

1. ทุกคนจะคุ้นกับสำหรับการใส่ชุดไฟฟูจิ ฮานาบิไทโค(花火大会) อะไรอย่างนี้ หรือไปดูเทศกาลนัดซิมัตซึริ (夏祭り)
2. ขอให้อาลัยกับ sticky finger ชัง and บุงจราตีชัง
3. พี่ kasuya ไชระวะยาไบเดส (それはヤバイです)
4. ทุกคน จุนบิ (準備) โอเค? ถ้าทุกคน จุนบิ (準備) โอเค แล้วจะสลับเน็ตแปบหนึ่งแล้วจะค้างสักครู่
5. ไม่ต้องพยายามหาเงาสะท้อน พยายามไปก็ むだです

6. มีเดสสุกา (いますか)

ในกลุ่มวลีข้างต้นนี้เป็นการใช้ภาษาผิวนัยยะสำคัญในลักษณะเดียวกันคือ การที่ผู้ใช้ภาษาขาดความสามารถในการถ่ายทอดสาร และสารมีความยากในตัวเองมากเกินไป เนื่องจากผู้ส่งสารมีความคุ้นเคยกับภาษาต่างญี่ปุ่นมากจนเกินไป ทำให้สื่อภาษาออกมาเป็นภาษาญี่ปุ่น ทำให้ผู้รับสารไม่สามารถทำความเข้าใจได้ และเนื้อความของสารนี้เป็นวัฒนธรรมที่มีความแตกต่างและคลาดเคลื่อนในประเทศไทย โดยทั้งกลุ่มวลีนี้นั้นแม้ว่าจะมีคำจำกัดความในภาษาไทย แต่สามารถสื่อความให้เข้าใจได้ยาก ยกตัวอย่างเช่นงานเทศกาลชมดอกไม้ไฟในประเทศไทยนั้นมีเฉพาะในพัทยาหรือเชียงใหม่เท่านั้น ซึ่งมักจะจัดพร้อมกับคอนเสิร์ตต่าง ๆ เพื่อรับชมคอนเสิร์ตประกอบดอกไม้ไฟเปิดหรือปิดท้ายงานซึ่งแตกต่างจากวัฒนธรรมการชมดอกไม้ไฟของญี่ปุ่นที่จัดเพื่อชมดอกไม้ไฟโดยเฉพาะ ถึงแม้ว่าจะมีคอนเสิร์ตหรืองานรื่นเริงต่าง ๆ ประกอบด้วย แต่จุดประสงค์หลักของเทศกาลก็ยังไม่เปลี่ยนไปจากเดิม

บทที่ 5 สรุปและอภิปรายผล

ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบความเหมือนและแตกต่างของการใช้ภาษาผิดของ VTUBER ผ่านตัวบ่งชี้บริบท ความแตกต่างของวัฒนธรรม และโครงสร้างทางภาษา ผลการวิเคราะห์พบว่า VTUBER ผู้ใช้ภาษาไทยที่ได้รับผลกระทบจากภาษาต่างประเทศนั้น ส่วนใหญ่เป็นการใช้ภาษาผิดจากตัวผู้ใช้ภาษาเอง และสาเหตุมักมาจากการที่ผู้ใช้ภาษาได้รับอิทธิพลจากภาษาที่ 2 ด้วยเหตุผลที่มีความคุ้นเคยกับภาษาที่สองมากเกินไป ทำให้ไม่สามารถสื่อความออกมาเป็นภาษาไทยที่ถูกต้องได้อย่างสมบูรณ์ สะท้อนให้เห็นถึงผลกระทบทางความแตกต่างของวัฒนธรรมต่อการสื่อสารที่ส่งผลให้การสื่อสารเป็นไปด้วยความยากลำบาก และปัญหาทางด้านความคุ้นเคยทางด้านภาษาที่สองที่ใกล้เคียงกับเจ้าของภาษาจนส่งผลต่อการสื่อสารภาษาที่หนึ่ง

ผลกระทบทางความแตกต่างของวัฒนธรรมต่อการสื่อสารที่ส่งผลให้การสื่อสารเป็นไปด้วยความยากลำบากนั้นตัวผู้วิจัยได้ค้นหาเนื้อหาของตัวบ่งชี้บริบทและอันตรกิริยาในเชิงวัฒนธรรมปฏิบัติศาสตร์ (Pragmatic transfer) ไว้ในบทที่ 2 แล้ว สรุปได้ว่าเมื่อใดที่เกิดการสื่อสาร ความสัมพันธ์จะมีผลต่อการสื่อสารระหว่างตัวบุคคลด้วยกันอย่างมีนัยยะสำคัญ รวมทั้งสิ่งที่แสดงออกมาขณะพูด (ลดาวัลย์ แก้วสี นวล, 2554) ซึ่งเป็นเหตุที่แสดงให้เห็นว่า VTUBER นี้ทำหน้าที่เป็นสื่อประเภทหนึ่งนั้นได้มีความพยายามที่จะสื่อสารให้สารที่ออกไปได้รับข้อมูลอย่างถูกต้องครบถ้วน ผ่านประสบการณ์และความรู้ของตัวบุคคล แต่ในขณะเดียวกันความแตกต่างทางวัฒนธรรมเป็นเหตุให้ไม่สามารถสื่อสารออกมาเป็นภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการนำศัพท์บัญญัติบางคำมาใช้งานอาจจะทำให้สื่อสารได้อย่างไม่มีประสิทธิภาพเนื่องจากมีแนวคิดทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันเป็นพื้นฐานโดยตนเองอยู่แล้ว

ในส่วนของปัญหาทางด้านความคุ้นเคยทางด้านภาษาที่สองที่ใกล้เคียงกับเจ้าของภาษาจนส่งผลต่อการสื่อสารภาษาที่หนึ่งนั้นผู้วิจัยได้อ้างอิงวิจัยการถ่ายโอนทางวัฒนธรรมปฏิบัติศาสตร์ ไว้ในบทที่ 2 แล้วเช่นเดียวกันสรุปได้ว่าจากการที่ VTUBER ได้มีความรู้ความเข้าใจรวมถึงประสบการณ์ในการสื่อสารกับเจ้าของภาษามาก ทำให้การนำเสนอข้อมูลต่อผู้ชมหรือผู้รับสารนั้นมักจะสื่อสารออกมาเป็นภาษาที่ 2 เนื่องจากความคุ้นชินของ VTUBER หรือผู้ส่งสารเป็นผลเนื่องมาจากการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม การสื่อสารด้วยภาษาที่ 1 จึงถูกความเคยชินของการใช้งานภาษาที่ 2 ขัดขวางไว้ตามทฤษฎีการถ่ายโอนทางวัฒนธรรมปฏิบัติศาสตร์ของ คุณัชฎ์ สมชนะกิจ (2561)

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยหวังว่าผลการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจวงการ VTUER ในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่ต้องการจะเป็น VTUBER หรือผู้ที่รับชม VTUBER ให้สามารถเข้าใจและถ่ายทอดสื่อความในภาษาไทยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ลดทอนความผิดพลาดหรือความคลาดเคลื่อนในการสื่อสารลดได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสรุปแล้วแม้ว่า VTUBER จะเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านภาษาญี่ปุ่นก็ตามแต่ความผิดพลาดเนื่องมาจากความคุ้นชินที่มากเกินไปของภาษาที่ 2 ก็ยังส่งผลต่อการสื่อสารอยู่ไม่น้อย

ข้อเสนอแนะ

ผู้ที่มีความสนใจทางด้าน VTUBER สามารถนำวิจัยเล่มนี้ไปศึกษาเพื่อเพิ่มความเข้าใจในการสื่อสารและเข้าใจบริบททางด้านความแตกต่างของวัฒนธรรมและนำไปต่อยอดทางการศึกษาได้

ข้อจำกัดในการศึกษา

งานวิจัยเล่มนี้สามารถเก็บข้อมูลการใช้ภาษาผ่านการรับชมได้ทางเดียวเท่านั้น ทำให้ไม่สามารถเก็บข้อมูลตัวอย่างการใช้ภาษาได้อย่างกว้างขวาง อีกทั้งผู้เก็บข้อมูลต้องสามารถมองบริบทและโครงสร้างประโยคได้ในระดับหนึ่ง ทำให้งานวิจัยเป็นไปได้อย่างไม่สะดวกและไม่ครอบคลุมเท่าที่วางแผนไว้

เวลาในการศึกษาหาข้อมูลมีอย่างจำกัด สวนทางกับวิธีเก็บข้อมูลทำให้งานวิจัย ทำให้ข้อมูลที่มีน้อย ละสำคัญนั้นมีตัวอย่างน้อย

บรรณานุกรม

เอกสารอ้างอิง

คุณัญญ์ สมชนะกิจ. (2561). การถ่ายโอนทางวัจนปฏิบัติศาสตร์ในการแสดง ความไม่พอใจของผู้เรียน

ภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษา ต่างประเทศชาวไทย. อินทนิลทักษิณสาร ปีที่ 13 ฉบับที่ 1 คณะมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

ณัฐกันต์ สุขชื่น. (2559). แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับอันตรภาษาในเชิงวัจนปฏิบัติศาสตร์:

นภัทร อังกูรสินธนาและ ปันนดา เลอเลิศยุติธรรม (2561). กลวิธีความไม่สุภาพทางภาษาในภาษาไทย.

วารสารปริชาต ปีที่ 32 ฉบับที่ 2 63-74

นวรรณ พันธเมธา. (2520). การใช้ภาษา.กรุงเทพฯ : การพิมพ์สตรีสาร, 2520.

นัสยา ปาติยเสวี. (2561). การวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในการใช้ไวยากรณ์ภาษาอังกฤษในการเขียนอีเมลธุรกิจ

ของ นักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับ
ภาษาไทย สาขาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปะ ปีที่ 11 ฉบับที่ 3

ปาจรรย์ นิพาสพงษ์. (2554). ระดับและรูปแบบความตระหนักเชิงวัจนปฏิบัติศาสตร์ของผู้เรียนภาษาอังกฤษ

ชาวไทยและเจ้าของภาษาชาวอเมริกัน

พิณนภา หมวกยอดและคณะ. (2563). การปรับตัวข้ามวัฒนธรรมของชาวต่างชาติที่ทำงานกับคนไทยใน

จังหวัดเชียงใหม่: การศึกษาเชิงคุณภาพทางพฤติกรรมศาสตร์. วารสารวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มนุษยศาสตร์สาร ปีที่ 21 ฉบับที่ 3

ยางวอน ฮยอน. (2559). การศึกษากลวิธีแสดงความเห็นแย้งของนักศึกษาเกาหลีที่พูดภาษาไทยเป็นภาษาที่ 2

ในการสนทนาแบบแสดงความคิดเห็นในภาษาไทยตามแนววัจนปฏิบัติศาสตร์อันตรภาษา. วารสารภาษา
และภาษาศาสตร์ ปีที่ 34 ฉบับที่ 2

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ลดาวัลย์ แก้วสีนวล. (2554). การวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการวิสาหกิจชุมชนเพื่อการพึ่งตนเองและแก้ไขความยากจนอย่างบูรณาการในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช: กรรณีสึกษากลุ่มผลิตผ้าบาติกวัดจันทร์ ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช. วารสารวิชา
- วจนกรรมขอโทษ. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ปีที่ 2 ฉบับที่ 1
- วรรณณ เฟื่องขจรศักดิ์. (2561). ตัวบ่งชี้บริบทแสดงการตระหนักรู้เชิงอภิวัจนปฏิบัติศาสตร์ในภาษาไทยและภาษาญี่ปุ่น. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยรังสิต ปีที่ 13 ฉบับที่ 2
- Rod Ellis, (1997), Second Language Acquisition, Oxford Introduction to Language Study

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายวชิรวิทย์ อ่วมเจริญ
วันเกิด	6 พฤษภาคม 2542
ที่อยู่	8/11 หมู่ 5 ตำบล ธรรมศาลา ถนน เพชรเกษม อำเภอ เมืองนครปฐม จังหวัด นครปฐม 73000
ประวัติการศึกษา	สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะอักษรศาสตร์ สาขาเอเชียศึกษา ภาษาญี่ปุ่น มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม

แบบโอนลิขสิทธิ์สารนิพนธ์

	เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ข้าพเจ้า	นายวชิรวิทย์ อ่วมเจริญ
นักศึกษาชั้นปีที่ 4	วิชาเอเชียศึกษา ภาษาญี่ปุ่น
ชื่อสารนิพนธ์	การวิเคราะห์การพูดและการใช้ภาษาผิดของ VTUBER ที่ได้รับผลกระทบจากภาษาต่างประเทศในภาษาไทย
ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา	ดร. สุนทรี่ โชติติติก
ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้	8/11 หมู่ 5 ตำบล ธรรมศาลา ถนน เพชรเกษม อำเภอ เมืองนครปฐม จังหวัด นครปฐม 73000
หมายเลขโทรศัพท์	091-919-3989

ลิขสิทธิ์สารนิพนธ์อันเป็นผลจากการศึกษาเล่าเรียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรปริญญาบัณฑิต ข้าพเจ้ายินดีโอนลิขสิทธิ์ตามมาตรา 17 วรรค 2 แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 เป็นของคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยมีกำหนดตลอดอายุคุ้มครองลิขสิทธิ์

ลงนามผู้โอน.....

(นาย วชิรวิทย์ อ่วมเจริญ)

ลงนาม ผู้รับโอน.....

วันที่ เดือน พ.ศ.....